

TEBLİĞ

**YATIRIM HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ İLE YAN HİZMETLERE İLİŞKİN ESASLAR
HAKKINDA TEBLİĞ III-37.1****BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanım ve Kısaltmalar****Amaç ve kapsam**

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, yatırım kuruluşlarının faaliyet izni almasına ilişkin esasları, yatırım hizmet ve faaliyetleri ile yan hizmetleri ve bunların sunumu sırasında uyulacak ilke ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 37, 38, 39, 45 ve 128 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Aracı Kurum: Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasındaki yatırım hizmet ve faaliyetlerinden (a), (b), (c), (e) ve (f) bentlerinde yer alanları münhasıran yapmak üzere Kurul tarafından yetkilendirilen yatırım kuruluşunu,

b) Banka: 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununda tanımlanan mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını,

c) Birlik: Türkiye Sermaye Piyasaları Birliğini,

ç) Borsa: Anonim şirket şeklinde kurulan, sermaye piyasası araçları, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilân etmek üzere kendisi veya piyasa işleticisi tarafından işletilen ve/veya yönetilen, alım-satım emirlerini sonuçlandıracak şekilde bir araya getiren veya bu emirlerin bir araya gelmesini kolaylaştıran, 6362 sayılı Kanuna uygun olarak yetkilendirilen ve düzenli faaliyet gösteren sistemleri ve pazar yerlerini,

d) Dağıtım Kanalları: Bilgiye geniş bir kitle tarafından ulaşılmasına imkân sağlayan veya sağlayabilecek nitelikte olan her türlü iletişim aracını,

e) Finansal Varlıklar: Sermaye piyasası araçları, para piyasası araç ve işlemleri, nakit, döviz, mevduat, katılma hesabı ile Kurulca uygun görülen diğer varlık ve işlemleri,

f) İhraç: Sermaye piyasası araçlarının ihraççılar tarafından çıkarılıp, halka arz edilerek veya halka arz edilmeksizin satışını,

g) Kaldıraçlı işlem: Yatırılan teminat tutarı karşılığında, döviz ve kıymetli madenler ile Kurulca belirlenecek diğer varlıkların kaldıraçlı olarak elektronik ortamda oluşturulmuş bir platformda alım satımı işlemlerini,

ğ) Kanun: 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,

h) Karşılaştırma ölçütü ve eşik değer: Kurulun bireysel portföylerin ve kolektif yatırım kuruluşlarının performans sunumuna, performans dayalı ücretlendirme ve derecelendirme faaliyetlerine ilişkin düzenlemelerinde belirtilen ölçüt ve değeri,

ı) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

i) MKK: Kanunun 81 inci maddesinde tanımlanan Merkezi Kayıt Kuruluşu Anonim Şirketini,

j) Özsermaye: Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemeleri uyarınca hesaplanan özsermayeyi,

k) Profesyonel ve genel müşteri: Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esaslarına ilişkin düzenlemelerinde tanımlanan profesyonel ve genel müşterileri,

l) Sermaye Piyasası Araçları: Menkul kıymetler ve türev araçlar ile yatırım sözleşmeleri de dahil olmak üzere Kurulca bu kapsamda olduğu belirlenen diğer sermaye piyasası araçlarını,

m) Teşkilatlanmış diğer pazar yerleri: Borsalar dışında sermaye piyasası araçlarının alıcı ve satıcılarını bir araya getiren, alım ve satımına aracılık eden, bunlar için sistemler ve platformlar oluşturan ve bunları işleten alternatif işlem sistemlerini, çok taraflı işlem platformlarını ve teşkilatlanmış diğer piyasaları,

n) Tezgahüstü Piyasa: Borsalar ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri dışında kalan piyasaları,

o) Tezgahüstü İşlem: Borsalar ve teşkilatlanmış diğer pazar yerleri dışında kalan piyasalarda gerçekleştirilen işlemleri,

ö) Türev Araç: Aşağıda sayılan veya Kurulca bu kapsamda olduğu belirlenen diğer türev araçları,

1) Menkul kıymetleri satın alma veya satma veya birbirleri ile değiştirme hakkı veren türev araçları,

2) Değeri, bir menkul kıymet fiyatına veya getirisine; bir döviz fiyatına veya fiyat değişikliğine; faiz oranına veya orandaki değişikliğe; bir kıymetli maden veya kıymetli taş fiyatına veya fiyat değişikliğine; bir mal fiyatına veya fiyat değişikliğine; Kurulca uygun görülen kurumlarca yayınlanan istatistiklere veya bunlardaki değişikliğe; kredi riski transferi sağlayan, enerji fiyatları ve iklim değişkenleri gibi ölçüm değerleri olan ve bu sayılanlardan oluşturulan bir endeks seviyesine veya seviyedeki değişikliğe bağlı olan türev araçları, bu araçların türevlerini ve sayılan dayanak varlıkları birbirleri ile değiştirme hakkı veren türevleri,

3) Döviz ve kıymetli madenler ile Kurulca belirlenecek diğer varlıklar üzerine yapılacak kaldıraçlı işlemleri,

p) Yatırım Kuruluşu: Aracı kurumlar, bankalar ve yatırım hizmeti ve faaliyetinde bulunmak üzere kuruluş ve faaliyet esasları Kurulca belirlenen diğer sermaye piyasası kurumlarını,

r) Yönlendirici Nitelikte Yorum ve Tavsiye: Yatırımcılara yönelik olarak sunulan, belirli sermaye piyasası araçlarının alım satımını teşvik edici ifadeler içeren veya başka bir surette yatırımcı kararlarını etkileyebilecek yorum ve tavsiyeleri,

s) YTM: Kanununun 83 üncü maddesinde tanımlanan Yatırımcı Tazmin Merkezini,

ş) Brüt Varlık: Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde müşteriler tarafından yatırılan ve çekilen teminatlar ile yalnızca kapanan pozisyonların kar/zarar tutarları dikkate alınarak hesaplanan bakiyeyi,

t) Net Varlık: Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde müşteriler tarafından yatırılan ve çekilen teminatlar ile açık ve kapanan tüm pozisyonların kar/zarar tutarları dikkate alınarak hesaplanan varlığı,

u) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'ni, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetler

Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri

MADDE 4 – (1) Kuruldan izin almak kaydıyla yapılabilecek ve bu Tebliğ ile düzenlenen yatırım hizmetleri ve faaliyetleri şunlardır:

a) Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin alınması ve iletilmesi.

b) Sermaye piyasası araçlarıyla ilgili emirlerin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına gerçekleştirilmesi.

c) Sermaye piyasası araçlarının kendi hesabından alım ve satımı.

ç) Bireysel portföy yöneticiliği.

d) Yatırım danışmanlığı.

e) Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunularak satışa aracılık edilmesi.

f) Sermaye piyasası araçlarının halka arzında yüklenimde bulunmaksızın satışa aracılık edilmesi.

g) Çok taraflı alım satım sistemlerinin ve borsa dışı diğer teşkilatlanmış pazar yerlerinin işletilmesi.

ğ) Sermaye piyasası araçlarının müşteri namına saklanması ve yönetimi.

h) Kurulca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması.

Yatırım hizmet ve faaliyetleri için izin alma zorunluluğu

MADDE 5 – (1) Bu Tebliğ ile düzenlenen yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinin her birinin düzenli uğraşı, ticari veya mesleki faaliyet olarak icra edilebilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur.

(2) Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ancak yatırım kuruluşları tarafından yerine getirilebilir. Yatırım ortaklıkları ile portföy yönetim şirketlerine ilişkin hükümler saklıdır.

(3) Yatırım kuruluşlarının müşterileri dışındaki taraflarla herhangi bir yatırım hizmet ve faaliyeti sunma amacı olmaksızın kendi portföyleri için sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlem yapmaları Kurul iznine tabi değildir.

Yan hizmetler

MADDE 6 – (1) Yatırım kuruluşlarının yetkili oldukları yatırım hizmet ve faaliyetlerine bağlı olarak yapabilecekleri yan hizmetler şunlardır:

a) Sermaye piyasaları ile ilgili danışmanlık hizmetleri sunulması.

b) Yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile sınırlı olarak kredi ya da ödünç verilmesi ve döviz hizmetleri sunulması.

c) Sermaye piyasası araçlarına ilişkin işlemlerle ilgili yatırım araştırması ve finansal analiz yapılması veya genel tavsiyede bulunulması.

ç) Aracılık yükleniminin yürütülmesi ile ilgili hizmetlerin sunulması.

d) Borçlanma veya başka yollardan finansman sağlanmasında aracılık hizmeti sunulması.

e) Servet yönetimi ve finansal planlama yapılması.

f) Kurulca belirlenecek diğer hizmet ve faaliyetlerde bulunulması.

(2) Portföy yönetim şirketlerinin bulunabilecekleri yan hizmetlere ilişkin mevzuat hükümleri saklıdır.

Yan hizmetler için bildirim zorunluluğu

MADDE 7 – (1) Yan hizmetler, yatırım kuruluşları tarafından ayrıca bir yetki belgesine tâbi olmaksızın Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde yapılır.

(2) Yatırım kuruluşları, faaliyet izni başvuruları sırasında sunmayı planladıkları yan hizmetleri de Kurula bildirmekle yükümlüdürler. Faaliyet izninin alınmasından sonra, başka yan hizmetlerin de sunulmak istenmesi halinde, bunlar için de ayrıca Kurula bildirimde bulunulur.

(3) Kurula yapılan bildirim takiben 20 iş günü içinde Kurulca aksi yönde görüş bildirilmedikçe, bildirimde bulunan yan hizmetler bu Tebliğde belirtilen esaslara uygun olarak yürütülmeye başlanır. Kurulca istenecek eksik bilgi ve belgelerin tamamlanması için geçen süreler bu sürenin hesabında dikkate alınmaz.

Aracı kurumların gruplandırılması

MADDE 8 – (1) Aracı kurumlardan;

a) Emir iletimine aracılık ve yatırım danışmanlığı faaliyetlerinden herhangi birini veya tamamını yürütecek olanlar “dar yetkili”,

b) İşlem aracılığı, en iyi gayret aracılığı faaliyeti, sınırlı saklama hizmeti ve portföy yöneticiliği faaliyetlerinden herhangi birini veya tamamını yürütecek olanlar “kısmi yetkili”,

c) Portföy aracılığı faaliyeti, genel saklama hizmeti ve aracılık yüklenimi faaliyetlerinden herhangi birini veya tamamını yürütecek olanlar “geniş yetkili”, olarak adlandırılır.

Yurtdışında yerleşik kuruluşların faaliyetleri

MADDE 9 – (1) Türkiye’deki yerleşik kişilere yönelik tanıtım, reklam ve pazarlama gibi faaliyetlerde bulunulmaması şartıyla, yatırım kuruluşları da dahil Türkiye’de yerleşik kişilerin

tamamen kendi inisiyatifleri doğrultusunda, yurt dışında yerleşik finansal kuruluşlardan aldıkları her türlü yatırım hizmet ve faaliyeti ile bu kuruluşlar nezdinde açtıkları hesaplar, söz konusu hesaplara gönderilen nakit ve diğer kıymetler ile bu hesaplar üzerinden gerçekleştirdikleri işlemler bu Tebliğin kapsamı dışındadır.

(2) Birinci fıkranın uygulanması kapsamında yurt dışında yerleşik kuruluşlar tarafından, Türkiye’de iş yeri açılması, Türkçe internet sitesi oluşturulması, sunulan yatırım hizmet ve faaliyetlerine ilişkin olarak Türkiye’de yerleşik kişi ya da kurumlar aracılığıyla ve/veya doğrudan tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunulması durumlarından herhangi birinin varlığı halinde faaliyetlerin Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olduğu kabul edilir ve ilgili mevzuat hükümleri uygulanır. Faaliyetlerin Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olduğunun tespitine ilişkin ilave kıstaslar Kurul tarafından belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Alım Satım Aracılığı Faaliyeti

Alım satım aracılığı faaliyeti

MADDE 10 – (1) Alım satım aracılığı faaliyeti, bu Tebliğde tanımlanan ve Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan emir iletime aracılık, (b) bendinde yer alan işlem aracılığı ve (c) bendinde yer alan portföy aracılığı faaliyetlerinin tümünü birlikte ifade eder.

Emir iletime aracılık faaliyetinin tanımı

MADDE 11 – (1) Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında emir iletime aracılık faaliyeti sermaye piyasası araçlarına ilişkin müşteri emirlerinin yatırım kuruluşları tarafından;

a) Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) veya (c) bendi kapsamında yetkilendirilmiş bir yatırım kuruluşuna veya,

b) Kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere ilgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış yurt dışında yerleşik bir kuruluş,

iletilmesini ve emirlerin sonuçlarına ilişkin bilgilendirme yapılmasını ifade eder.

(2) Aşağıdaki faaliyetler de emir iletime aracılık faaliyeti kapsamında sayılır:

a) Halka arz, tahsisli satış veya nitelikli yatırımcılara satış sırasında taleplerin toplanmasıyla ilgili olarak taleplerin ilgili yatırım kuruluşuna iletilmesi ve müşteriler tarafından ilgili sermaye piyasası aracının bedeli olarak tevdi edilen nakdin tahsili veya geri ödenmesi gibi işlemleri kapsamak üzere gişe hizmeti verilmesi.

b) Lehine faaliyet gösterilen işlem ve/veya portföy aracılığına yetkili kuruluşun sunabileceği yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinin yatırımcılara tanıtılması, sözleşme akdedilmesine aracı olunması.

c) Sözleşme yapmak isteyen tarafların komisyon karşılığında bir araya getirilmesi faaliyetleri.

(3) İkinci fıkrada sayılan hizmetler müşterilerle çerçeve sözleşme imzalanmaksızın sunulabilir.

Emir iletime aracılık faaliyetinde bulunabilecek yatırım kuruluşları

MADDE 12 – (1) Emir iletime aracılık faaliyeti Kuruldan izin almak kaydıyla aracı kurumlar ve kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere bankalar tarafından yapılabilir.

Emir iletime aracılık faaliyetinde bulunmak için aranan özel şartlar

MADDE 13 – (1) Emir iletime aracılık faaliyetinde bulunulmasına izin verilebilmesi için Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemelerinde faaliyete geçmek için aranan genel şartlara uyulmasına ek olarak yatırım kuruluşlarının,

a) Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemelerinde bu faaliyet için öngörülen asgari özsermaye yükümlülüğünü yerine getirmiş olması,

b) Emir iletime aracılık faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu olacak birimi de içeren organizasyon yapısını oluşturmuş ve birim yöneticisini istihdam etmiş olması,

c) Emir iletimine aracılık faaliyetlerinin yürütüleceği merkez veya merkez dışı örgütlerinde çalışacak yeterli sayıda ihtisas personelini istihdam etmiş olması,

ç) Emirlerin iletileceği işlem veya portföy araçlarının listesi ile bu sürecin nasıl işleyeceğine ilişkin şirket politikasını belirlemiş olması,
zorunludur.

(2) Bankaların emir iletimine aracılık faaliyeti başvurularında birinci fıkranın (a) bendi hükmü aranmaz.

Emir iletimine aracılık faaliyetinin yürütülmesine ilişkin ilke ve esaslar

MADDE 14 –(1) Emir iletimine aracılık faaliyetinin yürütülmesi sırasında yatırım kuruluşlarının aşağıdaki ilke ve esaslara uymaları zorunludur:

a) Emir iletimine aracılık yapacak yetkili kuruluş ile lehine faaliyet gösterilecek her bir kuruluş arasında tarafların hak ve yükümlülüklerinin belirlendiği bir sözleşme imzalanması şarttır.

b) Hem emir iletimine aracılığa yetkili kuruluşun hem lehine faaliyet gösterilen yetkili kuruluşun işlemlere başlamadan önce müşteri ile ayrı ayrı çerçeve sözleşme imzalaması esastır. Ancak her iki yetkili kuruluşun mutabakatı ve yetkilendirmesiyle emir iletimine aracılık ve işlem aracılığı faaliyetlerine ilişkin esaslara aynı sözleşmede yer verilmesi halinde tek çerçeve sözleşme yapılması mümkündür.

c) Müşterilere ait hesap ve işlemlerin lehine faaliyet gösterilen kuruluş nezdinde müşteri bazında izlenmesi gerekir.

ç) Çerçeve sözleşmeler ile risk bildirimleri dahil lehine faaliyet gösterilen yetkili kuruluşa iletilen emirlere ilişkin belgeler ile kayıtların birer örneğinin emir iletimine aracılık faaliyetine yetkili kuruluş nezdinde saklanması gerekir.

d) Kurulun belge ve kayıt düzenlemeleri uyarınca müşteriye yapılacak bildirimleri lehine faaliyet gösterilen kuruluş yapmakla yükümlüdür. Ancak müşterilerin talep etmesi halinde, hesapların açılması ve emirlerin iletilmesiyle sınırlı olarak ilgili bilgi ve belgelerin emir iletimine aracılık etmeye yetkili kuruluş tarafından da ibraz edilmesi zorunludur.

e) Hem emir iletimine aracılığa yetkili kuruluş hem de lehine faaliyet gösterilen yetkili kuruluş, müşterilerine ait emirlerin gizliliğini korumakla yükümlüdür. Müşteriye ait emir bilgileri herhangi bir üçüncü şahsa, müşteri aleyhine ve üçüncü şahıs lehine müşterinin bilgisi olmaksızın aktarılamaz ve kullanılamaz.

(2) Emir iletimine aracılık faaliyeti kapsamında tesis edilecek her yeni sözleşme ayrıca Kurula bildirilir.

Emir iletimine aracılık faaliyetinin yurt dışında yerleşik kuruluşlarla yürütülmesine ilişkin ilke ve esaslar

MADDE 15 –(1) Emir iletimine aracılık faaliyetinin yurt dışında yerleşik kuruluşlarla yürütülmesi durumunda işlemlere başlamadan önce Kurula bildirimde bulunulması zorunludur. Bu fıkra kapsamında tesis edilecek her yeni sözleşme ayrıca bildirim tabidir.

(2) Emir iletimine aracılık faaliyetinin yurt dışında yerleşik kuruluşlarla yapılması halinde;

a) İşlemlerin yürütüleceği ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış kuruluşlar ile yazılı sözleşme yapılması,

b) Hem emir iletimine aracılığa yetkili kuruluşun hem lehine faaliyet gösterilen yurtdışında yerleşik yetkili kuruluşun işlemlere başlamadan önce müşteri ile ayrı ayrı çerçeve sözleşme imzalaması,

c) Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemeleri uyarınca müşteriye gerekli risk bildiriminin yapılmış olması,

ç) Çerçeve sözleşmeler ile risk bildirimleri dahil lehine faaliyet gösterilen yetkili kuruluşa iletilen emirlere ilişkin tüm bilgi ve belgelerin birer örneğinin emir iletimine aracılık faaliyetine yetkili kuruluş nezdinde saklanması ve bu bilgilerin talebi halinde müşteriye ibrazı,
zorunludur.

(3) Bu madde uyarınca Kurula yapılacak bildirimler ilgili ülkenin yetkili otoritesi ile Kurul arasında yeterli bilgi akışı ve ülke mevzuatları arasında uyum olup olmadığı açısından

değerlendirilir. Kurula yapılan bildirim takiben 20 iş günü içinde Kurulca aksi yönde görüş bildirilmedikçe, bildirim konusu hizmet ve faaliyet bu Tebliğde belirtilen esaslara uygun olarak yürütülmeye başlanır. Kurulca istenecek eksik bilgi ve belgelerin tamamlanması için geçen süreler bu sürenin hesabında dikkate alınmaz.

(4) Yatırım kuruluşlarınca kaldıraçlı alım satım işlemlerine yönelik olarak yurt dışında yerleşik kuruluşlarla emir iletimine aracılık faaliyeti yürütülemez.

(5) Kurulun yabancı sermaye piyasası araçlarının Kurul kaydına alınmasına ve satışına ilişkin düzenlemeleri saklıdır.

İşlem aracılığı faaliyeti tanımı

MADDE 16 – (1) Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında işlem aracılığı faaliyeti, emir iletimine aracılık faaliyetine ek olarak, müşterilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerinin müşteri adına ve hesabına veya kendi adına ve müşteri hesabına yatırım kuruluşları tarafından,

a) Borsalar ya da teşkilatlanmış diğer pazar yerlerine,

b) Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yetkilendirilmiş bir kuruluş,

c) Kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere ilgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış yurt dışında yerleşik bir kuruluş,

iletilmek suretiyle gerçekleştirilmesini ifade eder.

İşlem aracılığı faaliyetinde bulunabilecek yatırım kuruluşları

MADDE 17 – (1) İşlem aracılığı faaliyeti Kuruldan izin almak kaydıyla;

a) Aracı kurumlar tarafından sermaye piyasası araçları üzerinde,

b) Yatırım ve kalkınma bankaları tarafından kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere sermaye piyasası araçları üzerinde,

c) Yatırım ve kalkınma bankaları dışında kalan bankalar tarafından paylar, kaldıraçlı işlemler ile pay endekslerine ya da paylara dayalı türev araçlar hariç olmak üzere sermaye piyasası araçları üzerinde,

yapılabilir.

(2) Borsa mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere, yatırım ve kalkınma bankalarının birinci fıkranın (b) bendi kapsamında işlem aracılığı faaliyetinde bulunabilmeleri için halka açık olmayan bir aracı kurumun tüm faaliyet izinlerinin iptali için talepte bulunarak yatırım hizmet ve faaliyetlerinden çekilmesi zorunludur.

(3) İşlem aracılığı faaliyetinde bulunabilecek kuruluşları sermaye piyasası araçları bazında gösterir tablo EK/1'de yer almaktadır.

İşlem aracılığı faaliyetinde bulunmak için aranan özel şartlar

MADDE 18 – (1) İşlem aracılığı faaliyetinde bulunulmasına izin verilebilmesi için Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemelerinde faaliyete geçmek için aranan genel şartlara ve 13 üncü maddede yer alan emir iletimine aracılık faaliyetine ilişkin özel şartlara uyulmasına ek olarak yatırım kuruluşlarının,

a) 59 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca sınırlı saklama hizmeti vermek üzere faaliyet izni almış veya bu izni almak üzere Kurula başvurmuş olması,

b) Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemelerinde bu faaliyet için öngörülen asgari özsermaye yükümlülüğünü yerine getirmiş olması,

c) İşlemlerin gerçekleştirileceği piyasalar ile varsa birlikte çalışacağı emir iletimine aracılığa ve portföy aracılığına yetkili kuruluşların listesi ile bu sürecin nasıl işleyeceğine ilişkin emir gerçekleştirme politikasını belirlemiş olması,

ç) Türev araç işlemleri yapacak yatırım kuruluşlarının ayrıca; yeterli sayıda türev araçlar müşteri temsilcisi ile muhasebe ve operasyon sorumlusunu görevlendirmiş olması,

gerekir.

(2) Bankaların işlem aracılığı faaliyeti başvurularında birinci fıkranın (b) bendi aranmaz.

İşlem aracılığı faaliyetinin yürütülmesine ilişkin ilke ve esaslar

MADDE 19 – (1) İşlem aracılığı faaliyetinin yürütülmesi sırasında yatırım kuruluşlarının aşağıdaki esaslara uymaları zorunludur:

a) Yatırım kuruluşları müşteri emirlerini, emir gerçekleştirme politikası, çerçeve sözleşmede belirtilen esaslar, müşteri emrini en iyi şekilde gerçekleştirme yükümlülüğü, özen ve sadakat borcu çerçevesinde kabul ederek yerine getirir.

b) Borsada işlem yapmayı gerektiren emirler ayrıca ilgili mevzuatta belirlenen esaslar çerçevesinde alınır ve yerine getirilir.

c) İşlem aracılığına yetkili kuruluşların, emirleri portföy aracılığı faaliyetine yetkili bir kuruluşa iletmek suretiyle gerçekleştirmeleri halinde;

1) İşlemlere başlamadan önce bu kuruluşla tarafların karşılıklı hak ve yükümlülüklerini içeren yazılı bir sözleşme imzalaması,

2) Müşterilere ait hesap ve işlemleri kendi nezdinde müşteri bazında izlemesi,

3) Müşteri emirlerini kendi hesabına veya ilişkili kişilerin hesabına verilen aynı fiyatlı emirlerden öncelikli olarak yerine getirmesi,

gerekir.

ç) Tezgahestü türev araç işlemleriyle ilgili olarak müşterilerin kesinleşmiş nakit alacaklarının müşteri talebi üzerine, en geç 3 iş günü içinde tam ve nakden ödenmesi gerekir.

d) Kaldıraçlı işlemlerle ilgili olarak yatırılan teminat tutarlarının üzerinde bir kayba uğratan şekilde genel müşteriye ve talebe dayalı profesyonel müşteriye işlem yaptırılamaz. Yatırımcının piyasa koşullarından dolayı teminatından daha fazla zarara uğraması halinde söz konusu zarar genel müşteriden ve talebe dayalı profesyonel müşteriden talep edilemez.

e) Talebe dayalı profesyonel müşteriler için, ilgili müşterinin yazılı olarak talep etmesi halinde (d) bendinde yer alan hüküm uygulanmaz.

f) Yatırım kuruluşları müşteri emirlerinin gizliliğini korumakla yükümlüdür. Müşteriye ait emir bilgileri herhangi bir üçüncü şahsa, müşteri aleyhine ve üçüncü şahıs lehine müşterinin bilgisi olmaksızın aktarılamaz ve kullanılamaz.

İşlem aracılığı faaliyetinin yurt dışı piyasalarda yürütülmesine ilişkin ilke ve esaslar

MADDE 20 – (1) Yurt dışı piyasalarda işlem aracılığı faaliyeti, yurt dışında herhangi bir borsaya veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerine üye olmak suretiyle veya ilgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış yurt dışında yerleşik bir kuruluş vasıtasıyla yürütülebilir. Bu durumda Kurula işlemlere başlamadan önce bildirimde bulunulması zorunludur. Bu fıkra kapsamında tesis edilecek her yeni üyelik ve sözleşme ayrıca bildirim tabidir.

(2) Yurt dışı piyasalarda işlem aracılığı faaliyetinde bulunacak yatırım kuruluşlarının;

a) İşlemleri ilgili ülkenin yetkili otoritesinden faaliyet izni almış yurt dışında yerleşik bir kuruluş vasıtasıyla yürütmesi durumunda, söz konusu kuruluşlarla 19 uncu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi uyarınca yazılı sözleşme yapması,

b) Müşteriyle yurt dışı işlemlerle ilgili olarak çerçeve sözleşme imzalamış ve Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemeleri uyarınca gerekli risk bildirimini yapmış olması,

c) Yurt dışı piyasalarda yapacakları işlemleri müşteri bazında izlemesi, bunu teminen gerekli ve yeterli belge, kayıt, iletişim, muhasebe ve iç kontrol sistemini oluşturması,

ç) İşlemleri yurt dışında herhangi bir borsaya veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerine üye olmak suretiyle yürütmesi durumunda, ilgili otoriteye yapılan raporlamalarda yer alan mali veya hukuki durumu etkileyebilecek hususlar ile ilgili otorite tarafından uygulanan yaptırımları, durumun ortaya çıktığı tarihten itibaren 3 iş günü içerisinde Kurula bildirmesi,

gerekir.

(3) Bu madde uyarınca Kurula yapılacak bildirimler ilgili ülkenin yetkili otoritesi ile Kurul arasında yeterli bilgi akışı ve ülke mevzuatları arasında uyum olup olmadığı açısından değerlendirilir. Kurula yapılan bildirim takiben 20 iş günü içinde Kurulca aksi yönde görüş bildirilmedikçe, bildirim konusu hizmet ve faaliyet bu Tebliğde belirtilen esaslara uygun olarak

yürütülmeye başlanır. Kurulca istenecek eksik bilgi ve belgelerin tamamlanması için geçen süreler bu sürenin hesabında dikkate alınmaz.

(4) Yatırım kuruluşlarınca kaldıraçlı alım satım işlemlerine yönelik olarak yurt dışı piyasalarda işlem aracılığı faaliyeti yürütülemez.

Portföy aracılığı faaliyetinin tanımı

MADDE 21 – (1) Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında portföy aracılığı faaliyeti, işlem aracılığı faaliyetine ek olarak, yatırım kuruluşlarının müşterilerin sermaye piyasası araçlarıyla ilgili alım veya satım emirlerini karşı taraf olarak yerine getirmesi faaliyetini ifade eder.

Portföy aracılığı faaliyetinde bulunabilecek yatırım kuruluşları

MADDE 22 – (1) Portföy aracılığı faaliyeti Kuruldan izin almak kaydıyla,

a) Aracı kurumlar tarafından sermaye piyasası araçları üzerinde,

b) Yatırım ve kalkınma bankaları tarafından kaldıraçlı işlemler hariç olmak üzere sermaye piyasası araçları üzerinde,

c) Yatırım ve kalkınma bankaları dışında kalan bankalar tarafından paylar, kaldıraçlı işlemler ile paylara dayalı türev araçlar hariç olmak üzere sermaye piyasası araçları üzerinde, borsa mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere yapılabilir.

(2) Borsa mevzuatı hükümleri saklı kalmak üzere, yatırım ve kalkınma bankalarının birinci fıkranın (b) bendi kapsamında portföy aracılığı faaliyetinde bulunabilmeleri için halka açık olmayan bir aracı kurumun tüm faaliyet izinlerinin iptali için talepte bulunarak yatırım hizmet ve faaliyetlerinden çekilmesi zorunludur.

(3) Portföy aracılığı faaliyetinde bulunabilecek kuruluşları sermaye piyasası araçları bazında gösterir tablo EK/2'de yer almaktadır.

Portföy aracılığı faaliyetinde bulunmak için aranan özel şartlar

MADDE 23 – (1) Portföy aracılığı faaliyetinde bulunulmasına izin verilebilmesi için, Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemelerinde faaliyete geçmek için aranan genel şartlara ve işlem aracılığı faaliyetine ilişkin aranan özel şartlara uyulmasına ek olarak yatırım kuruluşlarının,

a) 59 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca sınırlı saklama hizmeti vermek üzere faaliyet izni almış veya bu izni almak üzere Kurula başvurmuş olması,

b) Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemelerinde bu faaliyet için öngörülen asgari özsermaye yükümlülüğünü yerine getirmiş olması,

c) Portföy aracılığı faaliyetine konu işlemlerle ilgili olarak risk yönetim birimini oluşturmuş olması,

ç) Münhasıran istihdam edilmiş ve finans piyasalarında en az 5 yıllık deneyime sahip bir birim yöneticisi ile ona bağlı olarak çalışacak yeterli sayıda ihtisas personelini görevlendirmiş olması,

d) Birim yöneticisi ve ihtisas personelinin yapılacak işlemlerin niteliğine göre Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey veya Türev Araçlar lisansına sahip olması,

e) İşlemlerin gerçekleştirileceği piyasalar ile varsa birlikte çalışacağı emir iletimine aracılığa, işlem aracılığına ve portföy aracılığına yetkili kuruluşların listesi ile bu sürecin nasıl işleyeceğine ilişkin emir gerçekleştirme politikasını belirlemiş olması, gerekir.

(2) Bankaların portföy aracılığı faaliyeti başvurularında birinci fıkranın (b) ve bankaların sahip olduğu risk yönetiminden sorumlu biriminin portföy aracılığı faaliyetine ilişkin riskleri de izlemesi koşuluyla birinci fıkranın (c) bendi hükmü aranmaz.

Portföy aracılığı faaliyetinin yürütülmesine ilişkin ilke ve esaslar

MADDE 24 – (1) Portföy aracılığı faaliyetinin yürütülmesi sırasında, işlem aracılığı faaliyetine ilişkin ilke ve esaslara ek olarak aşağıdaki ilke ve esaslara uyulması zorunludur:

a) Yatırım kuruluşları müşteri emirlerini, emir gerçekleştirme politikası, çerçeve sözleşmede belirtilen esaslar, müşteri emrini en iyi şekilde gerçekleştirme yükümlülüğü, özen ve sadakat borcu çerçevesinde kabul ederek yerine getirir.

b) İşlemlerin gerçekleştirileceği fiyatların genel piyasa koşulları ve gerçeğe uygun değerleri ile uyumlu olarak nesnel bir biçimde belirlenmesi gerekir.

c) Kaldıraçlı işlemlerle ilgili olarak yatırılan teminat tutarlarının üzerinde bir kayba uğratabilecek şekilde müşterilere genel müşteriye ve talebe dayalı profesyonel müşteriye işlem yaptırılamaz. Yatırımcının piyasa koşullarından dolayı teminatından daha fazla zarara uğraması halinde söz konusu zarar genel müşteriden ve talebe dayalı profesyonel müşteriden talep edilemez.”

ç) Talebe dayalı profesyonel müşteriler için, ilgili müşterinin yazılı olarak talep etmesi halinde (c) bendinde yer alan hüküm uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Türev Araç İşlemlerine İlişkin Özel Hükümler

Türev araç işlemleri

MADDE 25 – (1) Kaldıraçlı işlemler dışında kalan türev araçlara ilişkin emir iletimi, işlem ya da portföy aracılığı faaliyetleri, işlemlerin niteliğine göre borsalar ve teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde ya da tezgahüstü piyasalarda yapılabilir.

Tezgahüstü türev araç işlem türleri ve işlemlere konu dayanak varlıklar

MADDE 25/A – (1) İşlem aracılığı veya portföy aracılığı faaliyeti kapsamında tezgahüstü türev araç işlemleri gerçekleştirecek yatırım kuruluşları işlem yapacakları türev araç türlerine ve türev araç türlerine konu dayanak varlıklara ilişkin Birlik tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde bir liste oluşturmak, bu listeyi internet sitelerinde yayımlamak ve Birliğe göndermek zorundadır. Listede yapılacak her türlü değişiklik internet sitesinde ilan edilir ve ilanı takip eden beş iş günü içinde yatırım kuruluşları tarafından Birliğe bildirilir. Talep edilmesi halinde listeler Birlik tarafından Kurula iletilir.

(2) Fark kontratları, yatırım kuruluşu varantları ve sertifikaları ile ortaklık varantları Kurulun diğer düzenlemelerindeki tanımlanmalarından bağımsız olarak bu Tebliğ hükümleri kapsamında türev araç olarak kabul edilir.

(3) Tezgahüstünde gerçekleştirilen fark kontratları bu Tebliğde yer alan kaldıraçlı alım satım işlemlerine ilişkin hükümlere tabidir.

Tezgahüstü türev araç işlemlerinde teminatlandırma politikası

MADDE 25/B – (1) Aracı kurumlar 25/A maddesi uyarınca belirlenen türev araç türleri ve bu türev araç türlerine konu dayanak varlıklar itibarıyla yönetim kurulu kararı ile bir teminatlandırma politikası oluştururlar. Aracı kurumlar politikalarını asgari olarak müşterilerine karşı doğrudan mali yükümlülük altına girip girmedikleri, müşterilerinin risklilik durumları, olası olumsuz piyasa koşulları ile müşterilerin işlemlerini korunma amacıyla yapmaları veya fark pozisyonu oluşturmaları gibi özel stratejilerini de dikkate almak suretiyle uluslararası kabul görmüş yöntemler çerçevesinde hazırlar.

(2) Teminatlandırma politikasının yürütülmesinden ve gerekli değişikliklerin yapılmasının yönetim kuruluna önerilmesinden risk yönetim birimi sorumludur. Bu birim tarafından genel müdüre müşterilerin teminat durumları ile ilgili olarak en az haftalık olarak raporlama yapılır. Teminatlandırma politikasının oluşturulması ve yürütülmesi ile ilgili sürece aracı kurumların iç kontrol prosedürlerinde yer verilir. Teminatlandırma politikasında yapılacak değişiklik önerileri yönetim kurulu tarafından karara bağlanır.

(3) Teminatlandırma politikasında kullanılan risk modellerinin geçerliliği ve güvenilirliği en az altı ayda bir olmak üzere geriye dönük stres testleriyle sınanmak zorundadır. Yapılacak testlerin sonuçları yönetim kuruluna raporlanır.

Türev araç işlemlerinde pozisyon limitleri

MADDE 25/C – (1) Aracı kurumlar tarafından teminatlandırma politikasının bir parçası olarak her müşterinin alabileceği pozisyon büyüklüğüne ilişkin limit belirlenmesi zorunludur. Müşteriler limit belirlenmesi amacıyla gruplandırılabilir. Limitler, bir sözleşme veya sözleşme grubu esas alınarak, teslim ayında olup olmama ve işlemin korunma amacıyla yapılıp yapılmadığı gibi durumlar göz önüne alınarak belirlenebilir. Borsada gerçekleşen işlemler için Borsa tarafından belirlenen kurallar saklıdır.

(2) Pozisyon limitlerinin belirlenmesinde, uç piyasa koşullarında en büyük pozisyona sahip müşterilerin belirli bir bölümünün temerrüdü veya pozisyonları sebebiyle oluşan zararın aracı kurumlar tarafından karşılanması gereğinin ortaya çıkması hallerinde aracı kurumun mali yapısının sermaye yeterliliği yükümlülüklerini yerine getiremeyecek şekilde etkilenmemesi gözetilir.

Tezgahestü türev araç işlemlerinde müşterilerden teminat alınması ile ilgili esaslar

MADDE 25/Ç – (1) Aracı kurumlar müşterileri ile gerçekleştirecekleri tezgahestü türev araç işlemleri için teminat talep ederler. Teminat tesis edilmeden işlemlere başlanamaz. Teminat yapısı asgari olarak, başlangıç ve sürdürme teminatı olmak üzere belirlenir.

(2) Başlangıç teminatı, işlemlere başlanabilmesi ve pozisyon alınabilmesi için müşteri tarafından yatırılması gereken asgari teminat tutarıdır. Başlangıç teminat oranı yatırılan teminat tutarının ilk açılan toplam pozisyon tutarına olan oranı olacak şekilde, aracı kurumlar tarafından belirlenir.

(3) Sürdürme teminatı, müşterinin tezgahestü türev araç işlemleri süresince sahip olması gereken asgari teminatıdır. Sürdürme teminatı değerlenmiş teminat tutarının sahip olunan pozisyon büyüklüğüne oranı olarak aracı kurumlar tarafından belirlenir. Sürdürme teminat oranının belirlenen oranın altına düşmesi durumunda aracı kurumlar tarafından çerçeve sözleşmede belirlenen şekilde teminat tamamlama çağrısı yapılır ve oran başlangıç teminat oranına çıkarılır. Sürdürme teminatının zamanında sağlanması amacıyla müşterinin talebi halinde bankaların otomatik ödeme sistemlerinden faydalanılabilir. Bu imkan müşterilerin aracı kurumlar tarafından kredilendirilmesi sonucunu doğuracak şekilde kullanılamaz.

(4) Teminat tamamlama çağrısı yapılan müşterinin teminat tamamlama yükümlülüğünü süresi içerisinde yerine getirmemesi halinde müşteri başka bir ihbara gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılır. Müşterilerin temerrüde düşmesine neden olan ilgili pozisyonları aracı kurumlar tarafından otomatik olarak kapatılabilir. Temerrüde düşmüş müşterilerin temerrüt durumu ortadan kalkmadan risklerinin artmasına yol açacak şekilde yeni pozisyon almaya yönelik emirleri kabul edilmez. Aracı kurumlar müşterilerin açık pozisyonlarının tek taraflı olarak, otomatik şekilde kapatılabileceği bir pozisyon kapatma oranı belirleyebilir. Söz konusu oranın sürdürme teminat oranının altında belirlenmesi zorunludur.

(5) Başlangıç ve sürdürme teminatlarına ilişkin tutar veya oranlar, teminatların değerlendirme esasları, teminat takibi, teminat tamamlama çağrısı, teminat tamamlama yükümlülüğü, sürdürme teminatının altına veya temerrüde düşülmesi durumunda izlenecek yöntemler, pozisyonların netleştirilmesi ve otomatik kapanması, varlıkların fiyatlandırılması ve değerlemesine ilişkin esasların aracı kurumlar tarafından belirlenmesi zorunludur. Bu hususlara aracı kurumlar ile müşteri arasında düzenlenecek çerçeve sözleşmede yer verilir.

(6) Müşterilerden alınan türev araç emirlerinin bu Tebliğ hükümlerine uygun olarak gerçekleştirilmek üzere bir başka kuruluşa iletilmesi halinde, aracı kurumlar tarafından müşteriden asgari olarak bu emirler kapsamında ilgili kuruluş tarafından talep edilen kadar teminat talep edilir.

(7) Müşteri varlık ve teminatlarının izlenmesine ve saklanmasına ilişkin ilgili borsa, merkezi takas kuruluşu ve merkezi karşı taraf düzenlemelerinde yer alan hükümler saklıdır.

Türev araç işlemi kapsamına girmeyen haller

MADDE 26 – (1) Aşağıda belirtilenler türev araç işlemi kapsamında değildir:

a) Döviz, kıymetli maden, kıymetli taş, mal veya diğer varlıkların fiziki olarak alım satımı.

b) Gerçek ve/veya tüzel kişilerin kendi aralarında bir yatırım kuruluşu aracılığı olmaksızın gerçekleştirdiği, ticari veya mesleki faaliyet sayılamayacak nitelikteki türev araç alım satım işlemleri.

Kaldıraçlı işlemlerde kaldıraç oranı ve teminatlar

MADDE 27 – (1) Kaldıraçlı işlemlerde kaldıraç oranı, işlem yapmak için yatırılan teminat tutarı karşılığında alınabilecek pozisyon tutarını gösteren orandır. Kaldıraçlı işlemlerde pozisyonun ilk açıldığı sırada uygulanacak kaldıraç oranı 10:1'i geçemez.

(2) Kurul gerekli gördüğü hallerde bu oranları değiştirme ve varlık bazında kaldıraç oranı belirleme yetkisine sahiptir.

(3) Kaldıraçlı işlem gerçekleştirebilmek için başlangıç teminat tutarı olarak asgari 50.000 TL veya muadili döviz tutarı hesaba yatırılır.

(4) İşlemlere başlamadan önce veya başladıktan sonra hesaptan nakit çekilmesi veya başka bir kuruma virman yapılması suretiyle başlangıç teminat tutarının 50.000 TL veya muadili döviz tutarının altına düşürülmesi halinde pozisyon açılmaz. İşlemlere başladıktan sonra zarar edilmesi neticesinde teminat tutarının 50.000 TL veya muadili döviz tutarının altına düşmesi durumunda işlemlere devam edilebilir.

(5) Birinci fıkrada belirlenen esaslar çerçevesinde uygulanacak azami kaldıraç oranları aracı kurumlar ile müşteriler arasında imzalanacak çerçeve sözleşmede belirlenir. Söz konusu oranların daha sonra değiştirilebilmesi için müşterinin yazılı onayı alınır. Aracı kurumlar tarafından tevsik edilebilmesi şartıyla elektronik ortamdaki her türlü araç yoluyla müşteri onayı alınması mümkündür.

(6) Kaldıraçlı işlemlerde teminat olarak yalnızca nakit olarak Türk Lirası veya Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından günlük alım satım kurları ilan edilen yabancı para birimleri döviz kabul edilir. Kurul gerekli gördüğü hallerde müşteri bazında farklı kıymetlerin teminat olarak kabul edilmesini isteyebilir.

(7) Teminat oranının hesaplanması, teminat takibi ve teminat tamamlama yükümlülüğü ile pozisyonların otomatik kapanmasına ilişkin esaslar ve teminat olarak yatırılan nakdin başka bir para birimine çevrilmesinde esas alınacak kurlar çerçeve sözleşmede belirlenir.

(8) Kaldıraçlı işlemlerde teminatların saklanmasına ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

Kaldıraçlı işlemlerde teminatların izlenmesi ve raporlanması

MADDE 27/A – (1) Aracı kurumlarca müşterilerden alınan teminatların müşteri bazında takibi, bildiri ve Takasbank nezdinde tutulması zorunludur.

(2) Kaldıraçlı işlemlere ilişkin müşterilerden teminat olarak alınan tutarlar, en geç ertesi iş günü içerisinde, Takasbank tarafından belirlenen işlem saatlerine uygun olarak raporlanır ve yatırılır. Ayrıca müşterilerden alınan teminatların Takasbank'a yatırılma işlemleri ile yatırılan teminatların güncellenmesi işlemleri bu maddenin yedinci fıkrasında yer alan esaslar çerçevesinde yürütülür.

(3) İşlem aracılığına yetkili aracı kurumlar merkezi takas kuruluşu nezdinde müşteri bazında hesapları açar. İşlem aracılığına yetkili aracı kurum tarafından merkezi takas kuruluşu nezdinde hesap açılabilmesi için öncelikle müşteri adına Merkezi Kayıt Kuruluşu nezdinde hesap açılması ve bu hesaba ilişkin sicil tanımlama işleminin gerçekleştirilmesi gerekir. Lehine işlem yapılan portföy aracılığına yetkili aracı kurum ise merkezi takas kuruluşu nezdinde çoklu hesap açar ve bu hesap müşteri bazında açılan hesaplarla ilişkilendirilir.

(4) İşlem aracılığına yetkili aracı kurum müşterilerden alınan teminatları müşteri bazında portföy aracılığına yetkili aracı kuruma iletir. Merkezi takas kuruluşu nezdinde müşterilere ait teminatların yatırılması, güncellenmesi ve çekilmesi sadece portföy aracılığına yetkili aracı kurum tarafından yerine getirilebilir.

(5) Merkezi takas kuruluşu nezdinde müşteri bazında teminat takibi işlem aracılığına ve portföy aracılığına yetkili kuruluşlar tarafından yapılır. Teminat takibine ilişkin müşterilere yapılacak bildirimlerden işlem aracılığına yetkili aracı kurum sorumludur.

(6) Portföy aracılığına yetkili aracı kurumlar günlük olarak bir önceki güne ilişkin Kurulca belirlenen işlem detaylarını merkezi takas kuruluşuna bildirirler. Yapılan bildirimlerin doğruluğundan yetkili aracı kurum sorumludur.

(7) Müşteri hesaplarında oluşacak kar veya zararlara ilişkin Takasbank nezdinde yapılacak güncellemeler portföy aracılığına yetkili aracı kurum tarafından yerine getirilir. Takasbank sisteminde müşterilerin brüt varlık tutarları ile net varlık tutarlarının müşterilerce izlenebilmesi sağlanır ve bu tutarlar aracı kurumlarca Takasbank nezdinde günlük olarak güncellenir. İkinci fıkra kapsamında müşterilerden alınan teminat tutarlarının raporlama anı itibarıyla;

a) Müşterilerin net varlıklarına tekabül eden kısmı Takasbank nezdinde müşteriler adına açılan alt hesaplara,

b) Müşterilerin brüt varlık tutarlarının net varlık tutarlarını aşan kısmı ise Takasbank nezdinde aracı kurumlar adına açılacak kaldıraçlı işlemler teminat yedekleri hesabına

en geç ertesi iş günü içerisinde Takasbank tarafından belirlenen işlem saatlerine uygun şekilde günlük olarak aktarılır.

(8) Kaldıraçlı işlemler teminat yedekleri hesabında bulundurulacak tutar, günlük raporlama anı itibarıyla tüm müşterilerin toplam brüt varlıkları ile toplam net varlık tutarları arasındaki farkın yüzde ellisinden az olamaz. Eksik kalan tutar aracı kurumlar tarafından güncelleme işlemleri sırasında tamamlanır, fazla olan tutar ise çekilebilir.

(9) Aracı kurumların yurt dışında yerleşik müşterilerinin teminatlarının yönetiminde bu madde hükümleri uygulanır.

Kaldıraçlı işlemlerde bireysel portföy yöneticiliği ve yatırım danışmanlığı sınırlaması

MADDE 27/B – (1) Aracı kurumlar kaldıraçlı işlemleri sundukları müşterilerine söz konusu işlemler için bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti veremezler.

Deneme hesapları

MADDE 27/C – (1) Kaldıraçlı işlemler için hesap açılışından önce genel müşterilere çalışma esasları Birlik tarafından hazırlanan ve aracı kurumlar tarafından sunulan bir deneme hesabı üzerinden işlem yaptırılması zorunludur. Deneme hesabının gerçek zamanlı fiyatlar üzerinden çalıştırılmasından aracı kurumlar sorumludur. Müşterinin işlem gerçekleştireceği her aracı kurum tarafından sunulan deneme hesabında işlem yapması zorunludur.

(2) Müşterinin deneme hesabını asgari altı iş günü süreyle çalıştırması ve toplamda asgari elli adet işlem yapması zorunludur. Bu maddede belirtilen yükümlülüğün müşteri tarafından yerine getirildiği ilgili aracı kurum tarafından tevsik edilir.

Genel müşterilerden kaldıraçlı işlemlere ilişkin alınacak beyan

MADDE 27/Ç – (1) Aracı kurumlar hesap açılışı sırasında genel müşterilerinden,

a) Kaldıraçlı işlemlerin niteliği itibarıyla riskli olduğu ve bu işlemler sonucunda zarar edilebileceği,

b) Yatırılan teminatın tamamının kaybedilebileceği,

c) Birlik tarafından çalışma esasları hazırlanmış deneme hesabı üzerinden işlem gerçekleştirildiği,

ç) İşlemlerde uygulanacak kaldıraç oranı,

d) İnternet sitesinde duyurulan kar/zarar dağılımı,

hususlarında bilgi sahibi oldukları ve bunları kabul ettiklerine ilişkin yazılı beyan almaları zorunludur.

(2) Hesap açılışının elektronik ortamda yapılması durumunda birinci fıkrada belirtilen beyan, her bir hususun müşteri tarafından ayrı ayrı bilindiği ve kabul edildiği anlaşılacak ve gerektiğinde aracı kurum tarafından tevsik edilebilecek şekilde elektronik ortamda da alınabilir.

Kaldıraçlı işlem kapsamına girmeyen haller

MADDE 28 – (1) Aşağıda belirtilen iş ve işlemler kaldıraçlı işlem kapsamında değildir:

a) Kaldıraçlı alım satım işlemlerine konu edilebilecek varlıkların fiziki alım satımı.

b) Bankalar arasında yapılan işlemler ile bankalar tarafından aracı kurumlara likidite sağlanması amacıyla yapılan işlemler.

Kaldıraçlı işlemlerde emir iptali

MADDE 29 – (1) Gerçekleşmiş müşteri emirleri aracı kurumlarca iptal edilemez. Ancak;

- a) İtiraz üzerine müşteri lehine bir iyileştirme yapılması amacıyla,
- b) İşlem platformunda meydana gelen teknik bir sorun nedeniyle ortaya çıkan müşteri mağduriyetinin giderilmesi amacıyla,
- c) Profesyonel müşterilerden alınan emirlerin başka bir kuruluşa herhangi bir müdahale olmaksızın oluşturulmuş bir sistem vasıtasıyla otomatik olarak iletilmesi halinde söz konusu pozisyonun karşı tarafça iptal edilmesi durumunda, emir iptal edilebilir.

(2) Aracı kurum birinci fıkranın (b) veya (c) bendi kapsamında bir işlem tesis etmek isterse, birinci fıkranın (b) veya (c) bendi hükümlerine uygun olarak ilgili tüm müşteriler için söz konusu uygulama gerçekleştirilir. Bu müşterilere gerekçesi ile birlikte en seri iletişim aracıyla tesis edilen işlem hakkında bildirim yapılır.”

(3) Birinci fıkranın (c) bendi kapsamında gerçekleştirilecek emir iptali en geç ertesi işlem günü içerisinde gerçekleştirilebilir.

(4) Birinci fıkranın (a), (b) veya (c) bentleri kapsamında iptal edilen tüm müşteri emirleri merkezi takas kuruluşuna en geç iptali takip eden iş günü raporlanır ve aracı kurum nezdinde de Kurulun belge kayıt düzenlemeleri uyarınca saklanır. Raporlamada; emir iptalinin birinci fıkranın (a) bendi kapsamında yapılması durumunda müşteri itirazına ilişkin beyan, birinci fıkranın (b) bendi kapsamında yapılması durumunda teknik soruna ilişkin ayrıntılı açıklama ve emir iptalinin ilgili tüm müşterileri kapsadığına ilişkin beyan, birinci fıkranın (c) bendi kapsamında yapılması durumunda karşı tarafça emir iptali gerçekleştirildiğine ilişkin alınacak yazı örneği ve bu durumun ilgili tüm müşterileri kapsadığına ilişkin beyana yer verilmesi zorunludur. Merkezi takas kuruluşuna yapılan raporlamada meydana gelen değişiklikler, değişikliğin tespit edildiği günü takip eden ilk iş günü içinde merkezi takas kuruluşuna bildirilmek zorundadır. Raporlamaya ilişkin esaslar merkezi takas kuruluşu tarafından belirlenir.

(5) Bekleyen emirlerin hangi koşullar altında iptal edilebileceğine veya fiyatlarının değiştirilebileceğine ve müşteri hesaplarının hangi koşullarda işleme kapatılabileceğine ilişkin hususlar çerçeve sözleşmede belirlenir.

Piyasada oluşan özel hallerin raporlanması

MADDE 29/A – (1) Aracı kurumlar tarafından aşağıdaki durumların oluşması halinde Birlik tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde Birliğe raporlama yapılır:

a) Müşteri işlemlerinin yapılmasını engelleyecek düzeydeki aracı kurum elektronik işlem platformundan kaynaklanan teknik sorunlar.

b) İşlem yapılan varlıklarda meydana gelen olağan dışı fiyat hareketleri, bu fiyat hareketleri sonucunda Birlik tarafından belirlenecek oranları aşacak şekilde oluşan fiyat boşlukları ve bu olağan dışı fiyat hareketleri sonucunda zarar ederek pozisyonu kapatan yatırımcı sayısı ile oluşan zarar tutarı.

Aracı kurumlar tarafından tezgahüstü türev işlemlerde kullanılan platformlar, program, modül ve eklentiler

MADDE 29/B – (1) Aracı kurumlar portföy aracılığı veya işlem aracılığı faaliyetleri kapsamında tezgahüstü türev işlemlerde kullandıkları elektronik işlem platformları, bu platformlarda kullanılan her türlü program, modül ve eklenti, bunların çalışma ve kullanım esasları ve amaçları ile bunlara ilave olarak yeni platform, program, modül ve eklenti kullanımı ve bunların değiştirilmesi hususlarını kullanılmaya başlandıktan itibaren on gün içerisinde Birliğe yazılı olarak bildirmekle yükümlüdür. Bildirilen platform ve bu platformda kullanılan program, modül ve eklentiler yatırımcıların hak ve yararlarına aykırı sonuç verecek unsurlar içeremez. Birliğe bildirilenler dışında platform, program, modül ve eklenti kullanılamaz.

(2) Aracı kurumların birinci fıkraya ilişkin yükümlülüklerine uygun davranıp davranmadıklarının tespiti amacıyla Kurul tarafından bağımsız denetime yetkili kuruluşlar listesinde yer verilen ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun bankaların bilgi

sistemleri ve bankacılık süreçlerinin denetimine ilişkin düzenlemeleri uyarınca da yetkilendirilen bağımsız denetim kuruluşları vasıtasıyla yılda en az iki defa aracı kurumlardan habersiz olacak ve esasları Kurulca belirlenecek şekilde özel amaçlı bağımsız denetim yapılması zorunludur. Bağımsız denetim kuruluşları tarafından yapılacak özel amaçlı bağımsız denetimin habersiz olacağına ilişkin hükme bağımsız denetim kuruluşu ile imzalanacak özel amaçlı bağımsız denetim sözleşmesinde yer verilmesi zorunludur.

(3) Kurul personeli, ikinci fıkrada belirtilen yetkili kuruluşlar tarafından yapılacak özel amaçlı bağımsız denetim sürecinin her aşamasına, bilgi ve becerilerini geliştirmek amacıyla, denetçi bağımsızlığı ilkesini zedelemeksizin izleyici sıfatı ile eşlik edebilir. Şu kadar ki, Kurul personeli, yetkili kuruluşun bilgi birikimini şahsına veya bir başka yetkili kuruluşa çıkar sağlamak için kullanamaz.

(4) İkinci fıkrada belirtilen yetkili kuruluşlar tarafından denetim programının ne zaman başlayacağı, denetim çalışmalarının fiilen başlamasından bir ay önce Kurula bildirilir.

(5) İkinci fıkra çerçevesinde düzenlenecek özel amaçlı bağımsız denetleme raporlarının birer örneği 5 iş günü içerisinde Kurula iletilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Alım Satım Aracılığı Faaliyetine İlişkin Genel Hükümler

Müşteri emrini en iyi şekilde gerçekleştirme yükümlülüğü

MADDE 30 – (1) Yatırım kuruluşu, alım satım aracılığı faaliyetlerinin icrası sırasında müşterilerin fiyat, maliyet, hız, takas, saklama, karşı taraf ve benzeri hususlardaki tercihlerini göz önüne alarak emir gerçekleştirme politikası çerçevesinde müşteri için mümkün olan en iyi sonucu verecek şekilde emirleri yerine getirmekle yükümlüdür.

(2) Müşteri tarafından emrin belirli bir kuruluş veya piyasaya iletilmesi yönünde açık bir talimatının bulunduğu durumda yatırım kuruluşu müşteri emrini en iyi şekilde gerçekleştirme yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılır.

(3) Müşteriler tarafından kaldıraçlı işlemlerde iletilen emirlere ilişkin fiyatın aracı kurumlar tarafından gerçekleştirilmeden önce değiştirilmek istenmesi fiyat yenilemesi olarak kabul edilir. Fiyat yenilemesinin müşteri aleyhine uygulanması durumunda, lehe olan her durumda da uygulanması zorunludur.

(4) Kaldıraçlı alım satım işlemlerinde, müşteri tarafından verilen emre ilişkin fiyat, miktar veya diğer unsurlardan herhangi birisinin emir gerçekleşmeden önce aracı kurum tarafından müşteri aleyhine değiştirilmek istenmesi halinde, müşterinin onayının alınması zorunludur. Ancak, müşteri tarafından verilen emirlerin unsurlarında müşteri lehine sonuç verecek nitelikteki değişikliklerde veya müşteriler tarafından verilen emirlerde fiyat aralığının belirlenmiş olması durumunda bu fiyat aralığında oluşan değişimler için müşteri onayı aranmaksızın emir gerçekleştirilebilir.

(5) Yatırım kuruluşları türev araçlardaki mevcut açık pozisyonların kapatılmasına ilişkin mevzuata uygun talepler hariç olmak üzere çerçeve sözleşmede bu konuda hüküm bulunması kaydıyla emir kabul etmeme hakkına sahiptir.

Alım satım fiyat farkları

MADDE 30/A – (1) Portföy aracılığı faaliyeti kapsamında müşterilere sunulacak alım satım fiyatları arasındaki farklar yatırım kuruluşları tarafından belirlenir.

(2) Yatırım kuruluşları tarafından açıklanan alım satım fiyatları arasındaki farkların genel piyasa koşullarına uygun ve tutarlı bir şekilde sürdürülmesi gerekmektedir.

(3) Yatırım kuruluşları tarafından sunulan alım satım fiyat farklarının sabit veya değişken olarak belirlenmesi mümkündür. Sabit fark garantisi verilen ürünlere ilişkin olarak piyasa şartları gereği zorunlu değişiklik yapılmasını gerektirecek olası koşulların önceden müşteriye bildirilmesi zorunludur. Bu yükümlülüğe her türlü yayın, ilan, reklam ve duyuruda da uyulur.

Alım satım aracılığı faaliyetleri sırasında sorumluluk

MADDE 31 – (1) Alım satım aracılığı faaliyetlerinin yürütülmesine birden fazla yatırım kuruluşunun dahil olması durumunda, emir iletimine aracılık, işlem aracılığı ve portföy aracılığı faaliyetini gerçekleştiren yatırım kuruluşlarının her biri yerine getirdikleri işlemlerden dolayı genel hükümler çerçevesinde sorumludur.

(2) Her bir yatırım kuruluşuna ait sorumluluğun sınırları, mevzuatla belirlenen faaliyet ilke ve esaslarına aykırı olmamak kaydıyla bu kuruluşların birbirleriyle akdettikleri sözleşmelerde belirlenir ve bu hususlara müşteriler ile akdedilen çerçeve sözleşmelerde yer verilir.

Borsa dışı işlemlerde fiyatların kamuya duyurulması

MADDE 32 – (1) Borsada işlem gören sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak yatırım kuruluşlarının borsa dışında verdikleri alım satım fiyat tekliflerinin Birlik tarafından belirlenecek bir veya birden fazla veri yayın kuruluşu vasıtasıyla kamuya açıklanması zorunludur.

(2) Yatırım kuruluşlarının, herhangi bir müşterinin ihtiyacı ve talebi doğrultusunda müşteri ile bire bir oluşturdukları türev araçlar hariç olmak üzere borsada işlem görmeyen sermaye piyasası araçları için verdikleri alım satım fiyat tekliflerini kendi internet sitelerinde anlık olarak yayınlamaları ve Birlik tarafından belirlenecek bir veya birden fazla veri yayın kuruluşu vasıtasıyla kamuya açıklamaları zorunludur.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada yer alanlara ek olarak, sermaye piyasası araçlarına ilişkin olarak borsa dışında gerçekleştirilen işlemlerde fiyatların kamuya duyurulmasına ilişkin esaslar Kurulca belirlenebilir.

(4) Kaldıraçlı işlemler ile ilgili olarak aracı kurumların Birlik tarafından belirlenen periyotlarda açıkladığı fiyatlar ve alım satım fiyat farkları Birlik tarafından belirlenecek bir süre içerisinde Birliğe aktarılır. Birlik tarafından her aracı kurumun geçmişe dönük fiyat serisi ve alım satım fiyat fark verileri oluşturulur ve bir yıl boyunca saklanır. Birlik bu verileri kullanarak her bir varlık için bir fiyat ve fark serisi oluşturur ve uygun gördüğü istatistiki yöntemleri kullanmak suretiyle bu seriden belirli bir düzeyi aşan sapmaları kurum bazında tespit eder ve haftalık olarak kamuya duyurur.

Yetkili yatırım kuruluşlarının bildirim yükümlülükleri

MADDE 33 – (1) Alım satım aracılığı faaliyetlerinde bulunmak üzere Kurul tarafından yetkilendirilmiş yatırım kuruluşları, bu faaliyetlere ilişkin Kurulca belirlenen esaslar çerçevesinde periyodik olarak bildirim yapmakla yükümlüdür.

Teminatlar

MADDE 34 – (1) Yatırım kuruluşları, yatırımcılardan yatırım hizmet ve faaliyetleri, kredili sermaye piyasası aracı işlemleri, sermaye piyasası araçlarının ödünç işlemleri veya açığa satış işlemleri ile diğer yan hizmetler nedeniyle teminat verilmesini isteyebilirler. Mevzuatta teminat istenmesinin zorunlu olduğu haller saklıdır.

(2) Yatırımcıların her ne surette olursa olsun yatırım kuruluşları nezdinde bulunan nakit ve sermaye piyasası araçları, yatırım kuruluşlarının malvarlıklarından ayrı olarak müşteri bazında izlenir. Söz konusu varlıklar, yatırımcıların yazılı açık izni olmaksızın, tevdi edilen kurumlar tarafından tevdi amacı dışında kendilerine veya üçüncü kişilere menfaat sağlayacak şekilde kullanılamazlar.

(3) Teminatların saklanmasına ilişkin esaslar Kurulca belirlenir.

(4) Bu Tebliğde ve ilgili diğer düzenlemelerde yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla teminat olarak kabul edilebilecek kıymetler, nakit olarak Türk Lirası ve TCMB tarafından günlük alım satım kurları ilan edilen yabancı para birimleri, kamu borçlanma araçları, Kurul düzenlemeleri uyarınca kredili menkul kıymet işlemlerine konu olabilecek sermaye piyasası araçları, fon katılma payları ile borsada işlem görmek kaydıyla özel sektör borçlanma araçları, varlığa dayalı menkul kıymetler, ipotek ve varlık teminatlı menkul kıymetler, kira sertifikaları ve Hazine Müsteşarlığının belirlediği standartlardaki altın ve diğer kıymetli madenler ve Kurulca uygun görülecek diğer sermaye piyasası araçlarıdır.

(5) Yatırım kuruluşları, müşteriler tarafından işlem teminatı olarak verilen kıymetlerin cari değerinin tamamını ya da belirli bir yüzdesini teminat olarak kabul etmeye yetkilidirler.

(6) Aracı kurumlar müşterilerin risk düzeyi ile alınan pozisyon büyüklüğünü dikkate alarak teminatları çeşitlendirmek zorundadır. Aracı kurumlar teminatların tesisinde çeşitliliği sağlamak üzere konsantrasyon limitleri belirlemekle yükümlüdür. Konsantrasyon limitleri; hem teminat konusu finansal araçları ihraç edenler veya garanti verenler itibarıyla hem de teminat kabul edilebilecek araçlar itibarıyla belirlenir.

(7) Sözleşmede hüküm bulunması kaydıyla, müşteri teminat olarak verilen kıymetleri başka kıymetlerle değiştirebilir.

Elektronik ortamda alım satım emirlerinin iletimi

MADDE 35 – (1) Yatırım kuruluşları, alım satım aracılığı faaliyeti kapsamında elektronik ortamda emir kabul edebilirler. Söz konusu işlemler müşterilerle çerçeve sözleşme imzalanması, müşterilere hesap açılması ve MKK'dan sicil numarası alınması ile ilgili yükümlülüklerle tabidir.

(2) Borsa veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerine ya da tezgahüstü piyasaya iletilmek veya kendi nezdlerinde gerçekleştirmek üzere elektronik ortamda emir kabul edecek olan yatırım kuruluşları,

a) Elektronik ortamda aldıkları emirler için yazılı veya sözlü olarak kabul ettikleri diğer emirlerin iletilmesinde uyulması gereken öncelik kurallarına riayet ederek, elektronik ortamda emir ileten müşterileri ile diğer yollarla emir ileten müşterileri arasında Kurul düzenlemelerinde yer alan kanal bazında öncelik kuralları çerçevesinde oluşabilecek farklılıkları açıklamak ve eşitsizliklerin ortaya çıkmasına engel olmakla,

b) Elektronik ortamda aldıkları emirler için Kurulun belge ve kayıt düzenlemelerinde yer alan yükümlülükleri sağlamakla,

c) Yürütecekleri yatırım hizmet ve faaliyetlerine göre gerekli risk bildirim formlarının birer örneğine elektronik ortamda yer vermekle,

ç) Elektronik ortamda kabul edilen emirlerin izlenmesi, iletilmesi, bu emirlere ilişkin kayıtların tutulması ve müşterilerle iletişimin sağlanması için yeterli sayıda personel istihdam etmekle,

d) Kullanacakları bilgi işlem altyapısının;

1) Tüm emirlerin alınış zamanına göre sıralanmasına imkan verecek nitelikte olmasını sağlamakla,

2) Reddedilen, gerçekleşmeyen, iptal edilen ve değiştirilen emirler de dahil olmak üzere gerçekleştirilen tüm işlemlere ilişkin tarih, zaman, miktar, fiyat, kullanılan kaldıraç oranı ve diğer tüm unsurları ve hesap hareketlerini ve zaman bilgisini gösterecek şekilde müşterilere yansıtılan tüm fiyat bilgilerini anlık olarak kaydetmesini sağlamakla,

3) Müşterilerin teminatlarını, alacak ve borçlarını, açık pozisyonlarını ve kar zarar durumlarını anlık olarak takip etmesine ve gerekli risk kontrollerini yapmasına elverişli olmasını sağlamakla,

e) Bilgi işlem altyapısının kapasite ve güvenliği konusunda periyodik kontrollerini yapmakla, herhangi bir sistematik hatada verilerin güvenliğinin ve işlemlerin devamının sağlanması için işlemlerin yapıldığı kurulu alandan farklı bir yerde verilerin depolandığı sunucuların yer aldığı bir sistem kurmakla ve verileri burada yedeklemekle, platforma gelebilecek tehditleri minimum düzeye indirecek tedbirleri almakla,

f) Elektronik işlem platformunun müşteri rızası olmaksızın üçüncü kişilerce kullanımını engellemeye yönelik gerekli güvenlik tedbirlerini almak ve elektronik işlem platformunun üçüncü kişilerce kullanılıp kullanılmadığına yönelik düzenli incelemelerde bulunmakla,

g) Elektronik işlem platformu ile müşteri arasındaki veri iletişiminin yetkisiz kişilerce dinlenmesi veya kesilmesi ile verilerin değiştirilmesinin engellenmesi için gerekli bilgi güvenliği tedbirlerini almakla,

yükümlüdürler.

(3) Alım satım aracılığı faaliyetini sadece elektronik ortamda yürütecek yatırım kuruluşlarının faaliyet şartları, başvuru esnasında Kurul tarafından ayrıca değerlendirilir.

(4) Kurul gerekli görmesi halinde yatırım kuruluşlarının bilgi işlem altyapısının bağımsız bir veya daha fazla kuruluş tarafından Kurulca belirlenecek esaslar çerçevesinde denetlenmesini talep edebilir.

Tezgahestü piyasalarda gerçekleştirilen işlemlerin takası

MADDE 36 – (1) Merkezi takasa konu edilecek sermaye piyasası araçları ile takasın gerçekleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar, tesis edilecek limitler dahilinde ve sistemik riskin azaltılması ilkesi çerçevesinde ilgili merkezi takas kuruluşunun önerisi üzerine Kurulca belirlenir.

(2) Kurul, yatırım kuruluşlarının tezgahestü piyasalarda gerçekleştirdikleri işlemlerin takasının merkezi karşı taraf olarak yetkilendirilmiş bir kuruluş nezdinde gerçekleştirilmesini zorunlu tutabilir.

ALTINCI BÖLÜM

Bireysel Portföy Yöneticiliği Faaliyeti

Bireysel portföy yöneticiliği faaliyeti

MADDE 37 – (1) Bireysel portföy yöneticiliği; kolektif yatırım kuruluşlarının portföyleri hariç olmak üzere, finansal varlıklardan oluşan portföylerin, her bir müşteri adına, doğrudan veya dolaylı bir menfaat sağlamak üzere vekil sıfatıyla yönetilmesidir.

(2) Bireysel portföy yöneticiliği, müşterilerin mali durumuna, risk-getiri tercihlerine ve yatırım süresine uygun portföyler oluşturulması ve yönetilmesi, söz konusu portföylerin takip edilmesi ve müşterinin Kurulun ilgili düzenlemeleri uyarınca bilgilendirilmesi hizmetini kapsar.

(3) 45 inci maddenin üçüncü fıkrasında yer alan şekilde verilen hizmetin müşterinin kendi portföyünde otomatik olarak işlem yapılmasını sağlayacak şekilde her türlü mekanizma aracılığıyla sunulması bireysel portföy yöneticiliği kapsamındadır. 45 inci maddenin dördüncü fıkrasında yer alan esaslar bireysel portföy yöneticiliği faaliyeti için de uygulanır.

Bireysel portföy yöneticiliği faaliyetinde bulunabilecek yetkili kuruluşlar

MADDE 38 – (1) Bireysel portföy yöneticiliği faaliyeti, Kuruldan izin almak kaydıyla aracı kurumlar, yatırım ve kalkınma bankaları ile portföy yönetim şirketleri tarafından yapılabilir.

(2) Portföy yönetim şirketlerinin kuruluş ve faaliyete geçişine ilişkin usul ve esaslar Kurulun portföy yöneticiliği faaliyetine ve bu faaliyette bulunacak kurumlar ile ilgili düzenlemelerinde belirlenir.

Bireysel portföy yöneticiliği faaliyetinde bulunmak için aranan özel şartlar

MADDE 39 – (1) Bireysel portföy yöneticiliği faaliyetinde bulunulmasına izin verilebilmesi için Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemelerinde faaliyete geçmek için aranan genel şartlara ek olarak yetkili kuruluşların,

a) Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemelerinde bu faaliyet için öngörölen asgari özsermaye yükümlölüğünü yerine getirmiş olması,

b) 4 yıllık lisans eğitimi veren kurumlardan mezun ve finans piyasalarında en az 5 yıllık tecrübesi olan yeterli sayıda portföy yöneticisini istihdam etmiş olması,

c) Bireysel portföy yöneticiliği faaliyetinin yürütölmesini teminen araştırma birimini oluşturmuş, birim yöneticisini ve ona bağlı olarak çalışacak yeterli sayıda araştırma uzmanını görevlendirmiş olması, zorunludur.

(2) Kalkınma ve yatırım bankalarının bireysel portföy yöneticiliği faaliyeti başvurularında birinci fıkranın (a) bendi hükmü aranmaz.

(3) Yatırım kuruluşunun veya portföy yönetim şirketinin başka bir kuruluştan saklama hizmeti almak istemesi ya da ilgili müşterinin saklama hizmetini başka bir kuruluştan almak istemesi durumunda, yönetilen portföylere ilişkin varlıkların saklanacağı yatırım kuruluşu ile 62 nci madde uyarınca sözleşme imzalaması gerekir.

Yerindelik testi

MADDE 40 – (1) Yetkili kuruluşun bir müşteriye bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti sunmak üzere çerçeve sözleşmesi imzalamasından önce "yerindelik testi"

uygulaması zorunludur. Yerindelik testi, bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı kapsamında müşteriye sunulacak hizmet ile müşterinin yatırım amaçları, mali durumu ile bilgi ve tecrübesinin uyumlu olup olmadığının yetkili kuruluşlar tarafından değerlendirilmesidir. Bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti yerindelik testinin sonucuna uygun olarak sunulur.

(2) Yerindelik testinin yapılabilmesi için yetkili kuruluş müşteriden aşağıda yer alan hususlar hakkında yazılı bilgi alır ve buna uygun standart formları geliştirir:

a) Müşterinin yatırım amaçlarına ilişkin olarak; yatırım süresi ile risk ve getiri tercihleri.
b) Müşterinin mali durumunun yatırımın risklerini karşılayacak yeterlilikte olup olmadığına ilişkin olarak; gelir düzeyi ve yatırım amaçlı varlığı hakkında bilgi.

c) Müşterinin portföyünde veya hesabında gerçekleştirilecek işlemlere ilişkin riskleri anlayacak bilgi ve tecrübeye sahip olup olmadığına ilişkin olarak; müşterinin yaşı ve mesleği, eğitim durumu, genel ya da profesyonel müşteri olduğu, geçmişte gerçekleştirdiği işlemlere konu olan sermaye piyasası araçları, söz konusu işlemlerin türü, niteliği, hacmi ve sıklığı.

(3) Yetkili kuruluşun müşterinin mali durumunun yatırım risklerini karşılayacak yeterlilikte olup olmadığına ilişkin yapacağı değerlendirme, müşterinin gelir düzeyi ve yatırım amaçlı varlığı hakkında sunduğu bilgilerle sınırlıdır.

(4) Talebe dayalı olarak kabul edilenler hariç olmak üzere profesyonel müşteriler ile ilgili olarak ikinci fıkranın (b) ve (c) bendinde yer alan bilgilerin alınması zorunlu değildir.

(5) Müşterinin yerindelik testi için verdiği bilgilerin incelenmesi sonucunda, müşteriye yerindelik testinin sonuçlarına uygun olmayan bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti sunulamaz.

(6) Müşterinin yerindelik testi için istenen bilgileri vermemesi veya eksik ya da güncel olmadığı açıkça anlaşılabilen bilgi vermesi durumunda bu müşteriye bireysel portföy yöneticiliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti sunulamaz. Bu durumda yetkili kuruluş müşteriye, söz konusu hizmetlerin kendisine verilemeyeceği konusunda yazılı bildirim yapmak zorundadır.

(7) Müşteri yerindelik testi için verdiği bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Yetkili kuruluş, belirli dönemler itibarıyla söz konusu bilgilerin güncellenmesini müşteriden talep edebilir.

(8) Yetkili kuruluş hizmetin sunulması sırasında müşterinin eksik, güncel olmayan ya da gerçeğe aykırı bilgi verdiğini öğrenmesi veya tespit etmesi durumunda sunulan hizmeti sonlandırır.

(9) Bu bilgilerin sunulacak hizmet ve faaliyetlerin yerinde olup olmadığının ölçülmesi amacıyla istendiğinin müşterilere bildirilmesi gerekir. Yetkili kuruluşlar, müşterilerine söz konusu bilgileri vermemeleri hususunda telkinde bulunamaz.

(10) Yerindelik testinin yapılması için alınan tevsik edici bilgi ve belgeler ile altıncı fıkra uyarınca yapılan uyarıların bir örneği Kurulun belge ve kayıt düzeni ile ilgili düzenlemelerinde belirlenen süreler kapsamında saklanır.

Bireysel portföy yöneticiliği faaliyetinin yürütülmesine ilişkin ilke ve esaslar

MADDE 41 –(1) Yetkili kuruluşlar portföy yöneticiliği faaliyetinin yürütülmesi sırasında müşterilerinin çıkarlarını gözetmek ve bu kapsamda aşağıdaki ilke ve esaslara uymakla yükümlüdür:

a) Portföy için yapılan bir alım satım işleminden dolayı herhangi bir ihraççıdan veya yatırım kuruluşundan kendi lehine komisyon, iskonto ve benzeri menfaat sağlıyorsa, bu durumu müşterisine hizmeti sunmadan önce açıklamak zorundadır.

b) Müşterinin yazılı bir talimatı olmadan borsalarda işlem görmeyen varlıklar ile rayiç değerinin üstündeki varlıkları yönettikleri portföye alamaz ve portföyden bu değer altında varlık satamaz.

c) Portföyde yer alan varlıklar üzerinde kendi veya üçüncü şahıslar lehine herhangi bir hukuki tasarrufla bulunamaz. Müşterinin yazılı talimatı olmadan portföyde yer alan varlıkları, portföy yönetimi amacı dışında bir başka şahsa devir veya teslim edemez.

ç) Müşteri hesabına vereceği emirlerde gerekli özen ve dikkati göstermek zorundadır.

d) Herhangi bir şekilde kendine çıkar sağlamak üzere varlıkların alım satımını yapamaz.

e) Basiretli bir tacir gibi davranmak ve yönettiği portföyleriyle çıkar çatışmasına meydan vermemek koşuluyla kendine ait nakdi, portföy yönetimine konu olan araç ve işlemlerle değerlendirebilir.

f) Birden fazla portföy yönettiğinde objektif iyiniyet kurallarına aykırı olarak portföylerden biri veya birden fazlası lehine, diğerleri aleyhine sonuç verebilecek işlemlerde bulunamaz.

g) Yatırım kararlarını, güvenilir gerekçe, bilgi, belge ve analizlere dayandırmak ve çerçeve sözleşme ile belirlenen yatırım ilkelerine uymak zorundadır. Bu bilgi ve belgeler ile alım satım kararlarına mesnet teşkil eden araştırma ve raporların Kurulun belge ve kayıt ile ilgili düzenlemelerinde belirtilen süreyle yetkili kuruluş nezdinde saklanması zorunludur.

ğ) Portföyün önceden saptanmış belirli bir getiriye sağlayacağına dair herhangi bir sözlü veya yazılı garanti veremez ve ilan ve reklamlarında bu anlama gelebilecek ifadeleri kullanamaz.

h) Portföyün menfaatleriyle kendi menfaatleri arasında çatışma olan durumlarda portföy lehine davranmak zorundadır.

ı) Müşterinin risk-getiri tercihleri doğrultusunda müşteri ile birlikte Kurulun bireysel ve kurumsal portföylerin performans sunumuna, performansa dayalı ücretlendirme ve sıralama faaliyetleri ile ilgili düzenlemeleri uyarınca karşılaştırma ölçütü veya eşik değer belirleyebilir.

i) Müşterilerin portföyde yer alan varlıklar ve bu varlıkların işlem gördüğü piyasa hakkındaki bilgisizlik ya da tecrübesizliklerinden yararlanıp müşterilerin alım-satım kararlarını etkileyerek kendi lehlerine kazanç sağlamak amacıyla, müşterilerin gereksiz alım-satım yapmalarına ortam hazırlayamaz ve bu fiilin üçüncü şahıslar tarafından gerçekleştirilmesine herhangi bir şekilde yardımcı olamaz.

j) Portföylere ilişkin olarak portföy yöneticiliği dışında bir faaliyeti çağrıştıracak isim ve ifadeler kullanamaz, belirli bir yönetim dönemi belirleyerek önceden toplanan paralarla ortak bir portföy oluşturamaz ve yönetemez veya tasarruf sahiplerini oluşturulmuş bir portföye iştirak ettiremez ve bu yönde ifadeler içeren ilan ve reklam yapamaz.

k) Yazılı, basılı veya sözlü biçimde müşterilere duyurulacak ve yatırım kararlarını etkileyebilecek nitelikte olan araştırma sonuçlarını, müşterilerine duyurmadan önce kendileri veya üçüncü şahıslar lehine kullanamaz.

l) Portföy yönetimi sırasında elde ettiği bilgileri kendileri veya üçüncü bir tarafın menfaati doğrultusunda kullanamaz.

Bireysel portföy yöneticiliği çerçeve sözleşmesi

MADDE 42 – (1) Yetkili kuruluşun, müşterileri ile sunduğu faaliyete ilişkin Kurulca belirlenecek asgari unsurları içeren yazılı bir çerçeve sözleşme imzalaması zorunludur.

(2) Çerçeve sözleşmede belirtilen portföy yöneticisinin, yetkili kuruluştan ayrılması veya değiştirilmesi halinde, yetkili kuruluş tarafından söz konusu durumun müşterilere en seri haberleşme aracı vasıtasıyla derhal bildirilmesi zorunludur. Müşteri, değişen portföy yöneticisini uygun görmediği takdirde sözleşmeyi tek taraflı olarak feshedebilir.

(3) Çerçeve sözleşmede portföyde yer alan finansal varlıklara ilişkin olarak yönetsel ve mali hakların kullanımına yönelik hak ve yükümlülüklerin açık ve net olarak yer alması zorunludur.

(4) Portföy yönetim sözleşmesinde müşteri portföylerinin saklanmasına ilişkin usul ve esasların yer alması zorunludur.

(5) Varsa karşılaştırma ölçütü veya eşik değer oluşturulmasına ilişkin esaslara, ölçüte veya değere ulaşıp ulaşılmadığına ilişkin olarak müşteriye yapılacak bilgilendirme esaslarına ve karşılaştırma ölçütünün getiri taahhüdü anlamına gelmeyeceğine çerçeve sözleşmede yer verilir.

Müşteri varlıklarının saklanması

MADDE 43 – (1) Bireysel portföy yöneticiliği faaliyetine ilişkin yönetilen müşteri portföyleri dokuzuncu bölümde yer alan saklama hizmetine ilişkin hükümler uyarınca yatırım kuruluşları tarafından saklanır.

(2) Müşteri, finansal varlıklarının genel saklama hizmeti kapsamında yetkilendirilmiş başka bir yatırım kuruluşunda saklanmasını isteyebilir.

(3) Portföy hesabına yapılacak işlemlerde sözleşme uyarınca müşteriden önceden teyit alınması zorunluluğu varsa saklamaya yetkili kuruluş tarafından bu müşteriler için blokaj koyma imkanı getirilebilir.

Müşteriye bildirim

MADDE 44 – (1) Müşteri portföylerinde açık pozisyonların teminatsız kalması veya portföyün değerinin varsa karşılaştırma ölçütü ya da eşik değer dikkate alınarak hesaplanan tutarın altında kalması durumunda yetkili kuruluşun hesaplamasının yapıldığı gün itibariyle müşteriye bildirimde bulunması zorunludur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Yatırım Danışmanlığı Faaliyeti

Yatırım danışmanlığı faaliyeti

MADDE 45 – (1) Yatırım danışmanlığı, yetkili yatırım kuruluşunun, yatırımcı talebi doğrultusunda veya yatırımcı talebi olmaksızın sermaye piyasası araçları ile bunları ihraç eden ortaklık ve kuruluşlar hakkında, belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olarak yönlendirici nitelikte yorum ve tavsiyelerde bulunması faaliyetidir.

(2) Genel yatırım tavsiyeleri ile finansal bilgi sunulması birinci fıkra kapsamında değildir.

(3) Müşterilere yatırım kuruluşları tarafından her türlü elektronik ortam aracılığıyla doğrudan sunulan veya yönlendirilen başka gerçek veya sanal portföylere ilişkin işlemlerin takip edilmesi ve/veya kopyalamasını sağlayan imkanların sunulması yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında değerlendirilir.

(4) Yatırım kuruluşu tarafından müşterilere bu maddenin üçüncü fıkrasında yer alan hizmetin sunulması durumunda, müşteri ile imzalanan çerçeve sözleşmede;

a) Yatırım kuruluşu tarafından doğrudan sunulan veya yönlendirilen platformun özelliği,

b) Takip edilmesine imkân tanınan her bir portföye ilişkin işlemler için yatırım amacı, strateji bilgisi (işleme konu varlık seçimi ile yatırım stratejisi) ve risk bilgisi,

c) Takip edilmesine imkân tanınan her bir portföyün belirli periyotlardaki işlem hacimleri,

ç) Takip edilmesine imkân tanınan her bir portföy kapsamında verilen emirler ve işlemler sonucunda oluşan kar/zarar durumları,

d) Takip edilmesine imkân tanınan her bir portföyün performans göstergelerinin anlık ve geçmişe yönelik olarak nasıl görüntüleneceği,

e) Takip edilmesine imkân tanınan her bir portföye ilişkin olarak portföyün geçmiş performansının gelecek dönem performansı için bir gösterge olamayacağı, gibi hususlar ayrıntılı olarak belirlenir.

(5) 4632 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca kurulan emeklilik şirketlerinin bireysel emeklilik fon paylarına yönelik olarak belli bir katılımcı ve katılımcı adayına veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik yönlendirici nitelikte yorum ve tavsiyelerde bulunması faaliyeti bu Tebliğ hükümlerine tabi değildir.

(6) Türkiye Elektronik Fon Dağıtım Platformunda veya Bireysel Emeklilik Fon Alım Satım Platformunda işlem gören yatırım fonları veya emeklilik yatırım fonları ile para piyasası fonları (likit fonlar) ve kısa vadeli borçlanma araçları fonlarıyla ilgili olarak müşterilerin veya katılımcıların risk ve getiri tercihlerine göre verilen yönlendirici nitelikteki yorum ve tavsiyeler yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Ancak her durumda (a) bendi hariç olmak üzere 48 inci maddenin ikinci fıkrasında ve 50 nci maddede düzenlenen esaslara uyulması zorunludur.

Yatırım danışmanlığı faaliyetinde bulunabilecek yetkili kuruluşlar

MADDE 46 – (1) Yatırım danışmanlığı faaliyeti, Kuruldan izin almak kaydıyla aracı kurumlar, yatırım ve kalkınma bankaları ile portföy yönetim şirketleri tarafından yapılabilir.

Yatırım danışmanlığı faaliyetinde bulunmak için aranan özel şartlar

MADDE 47 – (1) Yatırım danışmanlığı faaliyetinde bulunulmasına izin verilebilmesi için Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemelerinde faaliyete geçmek için aranan genel şartlara uyulmasına ek olarak yatırım kuruluşlarının;

a) Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemelerinde bu faaliyet için öngörülen asgari özsermaye yükümlülüğünü yerine getirmiş olması,

b) 4 yıllık lisans eğitimi veren kurumlardan mezun ve finans piyasalarında en az 3 yıllık tecrübesi olan yeterli sayıda yatırım danışmanını istihdam etmiş olması,

c) Yatırım danışmanlığı faaliyetinin yürütülmesini teminen araştırma birimini oluşturmuş, birim yöneticisini ve ona bağlı olarak çalışacak yeterli sayıda araştırma uzmanını görevlendirmiş olması,

zorunludur.

(2) Kalkınma ve yatırım bankalarının yatırım danışmanlığı faaliyeti başvurularında birinci fıkranın (a) bendi hükmü aranmaz.

Yatırım danışmanlığı faaliyetinin yürütülmesine ilişkin ilke ve esaslar

MADDE 48 – (1) Yatırım kuruluşu ile bir müşteri arasında yatırım danışmanlığı çerçeve sözleşmesi imzalanmadan önce 40 ıncı maddede belirtilen yerindelik testinin yapılması zorunlu olup, 40 ıncı maddedeki esaslar yatırım danışmanlığı faaliyeti için de uygulanır.

(2) Yatırım danışmanlığı faaliyetinin yürütülmesi sırasında yatırım kuruluşları tarafından;

a) Yatırımcıların yerindelik testi kapsamında elde edinilen bilgiler dikkate alınarak en uygun yatırım kararını almalarını sağlayacak yönde tavsiyede bulunulması,

b) Sunulan yorum ve tavsiyelerde yatırımcıları yanıltıcı, aldatıcı, bilgi ve tecrübe eksikliklerini istismar edici, yanlış, gerçek dışı veya “en sağlam”, “en iyi”, “en güvenilir” gibi subjektif ve abartılı ifadelere yer verilmemesi,

c) Yorum ve tavsiyelerin özenle hazırlanması ve objektif olması,

ç) Sunulan yorum ve tavsiyelerin güvenilir kaynak, belge, rapor ve analizlerle desteklenmesi, söz konusu kaynakların kesinliği hakkında şüphelerin bulunması durumunda bu hususa açıkça yer verilmesi,

d) Herhangi bir sermaye piyasası aracının halka arzına ilişkin olarak yapılan yorum ve analizlerde, yatırımcıların doğru ve eksiksiz bilgilendirilmesini teminen, yayımlanmışsa izahname ve satışa ilişkin belgelerde yer alan bilgilerin kullanılması, aksi takdirde söz konusu halka arza ilişkin ayrıntılı bilgilerin yer aldığı izahname ve satışa ilişkin diğer belgelerin yayımlanacağına belirtilmesi,

e) Belirli bir getirinin sağlanacağına dair herhangi bir vaat veya taahhütte kesinlikle bulunulmaması,

f) Her türlü öngörü, tahmin ve fiyat hedeflerine, bunların öngörü, tahmin ve fiyat hedefi olduğu açıkça belirtilmek suretiyle yer verilmesi ve bunların oluşturulmasında kullanılan tüm önemli varsayımların belirtilmesi,

g) Kurulun faaliyet alanına giren sonuçlanmış ya da sonuçlanmamış konular hakkında yalan, yanlış, yanıltıcı ve mesnetsiz bilgi, haber ve yorum sunulmaması,

ğ) Yatırımcıların yatırım kararlarını etkileyebilecek nitelikte olan araştırma sonuçlarının, yatırımcılara duyurulmadan önce kendilerinin veya üçüncü şahısların lehine kullanılmaması,

zorunludur.

(3) Yetkili kuruluşlar tarafından yürütülen yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında;

a) Sermaye piyasası aracı için hedef fiyat belirlenmesinde kullanılan değerlendirme esasları ile yöntemine ilişkin yeterli özet bilgilerin,

b) Tavsiyede yer alan yatırım süresi de dahil “al”, “sat” veya “tut” gibi ifadelerin anlamları ile yatırıma ilişkin uygun risk uyarıları ve değerlendirmede kullanılan varsayımlara ilişkin duyarlılık analizlerinin,

c) Yorum ve tavsiyeleri hazırlayanın kimlik bilgilerinin,

yorum ve tavsiye sunulan yatırımcılara, talep edilmesi durumunda açıklanması zorunludur.

(4) Üçüncü fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan bilgilerin yorum ve tavsiyeye oranla önemli ölçüde uzun olması durumunda, değerlendirme ve yöntemlerde herhangi bir değişiklik olmaması kaydıyla, ilgili kuruluşun internet sitesi gibi, müşteriler tarafından bilgilere kolayca ve doğrudan ulaşılabilecek bir yere açıkça ve dikkat çekici şekilde atıfta bulunulması yeterlidir.

Yatırım danışmanlığı çerçeve sözleşmesi

MADDE 49 – (1) Yetkili kuruluşlar, müşteriyle yatırım danışmanlığı çerçeve sözleşmesi imzalamadan önce aşağıdaki bilgileri içeren tanıtıcı bir formu müşteriye sunmak zorundadır:

- a) Bu Tebliğde belirtilen yatırım danışmanlığına ilişkin ilkeler.
- b) Yatırım danışmanlığı kapsamında yatırımcıya sunulacak bilgi ve tavsiyelerin oluşturulmasında kullanılan bilgi kaynakları, yatırım stratejileri ve analiz yöntemleri.
- c) Bilgi ve tavsiyelerin yatırımcıya sunulmuş biçimiyle (yazılı, sözlü, günlük, haftalık, aylık ve benzeri) ilgili esaslar.

ç) Olası çıkar çatışmaları.

(2) Müşteriyle imzalanan çerçeve sözleşmede belirtilen yatırım danışmanının, yetkili kuruluştan ayrılması veya değiştirilmesi halinde yetkili kuruluş bu durumu müşteriye en seri haberleşme aracı vasıtasıyla bildirmek zorundadır. Müşteri, yeni görevlendirilen yatırım danışmanını uygun görmediği takdirde sözleşmeyi tek taraflı olarak feshedebilir.

Finansal ilişki veya çıkar çatışmalarının açıklanmasına ilişkin esaslar

MADDE 50 – (1) Yetkili kuruluşlar yatırım danışmanlığı faaliyeti sırasında sunulan yorum ve tavsiyelerin objektifliğini etkilemesi muhtemel nitelikteki tüm ilişki ve koşulları, özellikle yorum ve tavsiyenin ilgili olduğu sermaye piyasası aracına ilişkin önemli finansal çıkarlarını veya ihraççı ile olan önemli çıkar çatışmalarını müşteriye açıklamakla yükümlüdürler.

(2) Birinci fıkrada yer alan yükümlülük, yetkili kuruluşlar ile istihdam ilişkisi doğuracak bir sözleşme çerçevesinde veya herhangi bir sözleşme olmaksızın çalışan ve tavsiyenin hazırlanmasına katılan tüm gerçek veya tüzel kişiler için de geçerlidir.

(3) Sunulan yorum ve tavsiyelere konu ihraççı ile yetkili kuruluşun karşılıklı olarak ödenmiş sermayelerinde veya oy haklarında %1 veya daha fazla oranda sahip oldukları paylara, sahip oldukları yönetim imtiyazına, aralarındaki kredi sözleşmesi, kira kontratları gibi diğer önemli finansal ilişkiler bulunması durumunda, bunlara ilişkin bilgilerin müşteriye açıklanması zorunludur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Halka Arza Aracılık Faaliyeti

Halka arza aracılık faaliyetinin tanımı

MADDE 51 – (1) Halka arza aracılık, Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılan ve aşağıda tanımlanan faaliyetleri ifade eder:

a) Aracılık yüklenimi: Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında, ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarının;

1) Halka arz yoluyla satışa sunulmasının ve satılmayan kısmının tamamının bedeli satış süresi sonunda tam ve nakden ödenerek satın alınmasının (Bakiyeyi Yüklenim),

2) Bedeli, satışın başlamasından önce tam ve nakden ödenmek suretiyle tamamının satın alınarak halka satılmasının (Tümünü Yüklenim),

3) Halka arz yoluyla satışa sunulmasının ve satılmayan kısmın bir bölümünün bedeli satış süresi sonunda tam ve nakden ödenerek satın alınmasının (Kismen Bakiyeyi Yüklenim),

4) Bedeli, satışın başlamasından önce tam ve nakden ödenmek suretiyle bir kısmının satın alınarak halka satılmasının (Kismen Tümünü Yüklenim),

satışı yapana karşı taahhüt edilmesidir.

b) En iyi gayret aracılığı: Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında, ihraç edilecek sermaye piyasası araçlarının, izahnamede belirtilen satış süresi içinde satışa sunulmasının, satılmayan kısmın ise satışı yapana iade edilmesi veya bunları daha önce satın almayı taahhüt etmiş üçüncü kişilere satılmasıdır.

(2) Aracılık yüklenimi faaliyet izni en iyi gayret aracılığı faaliyet iznini de kapsar. Ancak yalnızca en iyi gayret aracılığı faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirme yapılabilir.

(3) Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmesi ile ilgili olarak ihraççı ve/veya halka arz edenler ile birlikte ihraç fiyatı, miktarı ile halka arz sürecinin belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılması, izahnamenin onayı için sunulacak diğer bilgi ve belgelerin hazırlanarak Kurula başvuruda bulunulması, konsorsiyum oluşturulması, talep toplanması, halka arz edilecek sermaye piyasası araçlarının satışına yönelik olarak yurt içi ve yurt dışı organizasyonlar düzenlenmesi ve satışın organize edilmesi gibi kurumsal finansman faaliyetlerinin yürütülmesi ve benzeri faaliyetler ile aracılık sözleşmesinde belirlenen diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesi halka arz aracılık faaliyeti kapsamına dahildir. Sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmeksizin satışı sırasında bu ihraçların belli bir grup yatırımcıya tahsisinde aracılık yapılması da halka arz aracılık faaliyeti kapsamında sayılır.

Halka arz aracılık faaliyetinde bulunabilecek yatırım kuruluşları

MADDE 52 – (1) Aracılık yüklenimi ve en iyi gayret aracılığı faaliyetleri Kuruldan izin almak kaydıyla, aracı kurumlar ile kalkınma ve yatırım bankaları tarafından yapılabilir.

Halka arz aracılık faaliyetine ilişkin özel şartlar

MADDE 53 – (1) Aracılık yüklenimi veya en iyi gayret aracılığı faaliyetine izin verilebilmesi için Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemelerinde faaliyete geçmek için aranan genel şartlara uyulmasına ek olarak aracı kurum ile kalkınma ve yatırım bankalarının,

a) 59 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi uyarınca sınırlı saklama hizmeti vermek üzere faaliyet izni almış veya bu izni almak üzere Kurula başvurmuş olması,

b) Sunacakları faaliyetin niteliğine göre Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemelerinde aracılık yüklenimi veya en iyi gayret aracılığı faaliyeti için öngörülen asgari özsermaye yükümlülüğünü yerine getirmiş olması,

c) Halka arz aracılık faaliyetlerinin yürütülmesini teminen bir birim yöneticisini ve ona bağlı olarak çalışacak yeterli sayıda kurumsal finansman uzmanını görevlendirmiş olması, gerekir.

(2) Kalkınma ve yatırım bankaları için birinci fıkranın (b) bendi hükmü aranmaz.

Halka arz aracılık faaliyetinin yürütülmesine ilişkin ilke ve esaslar

MADDE 54 – (1) Halka arz aracılık faaliyetinin yürütülmesi sırasında aşağıdaki ilke ve esaslara uyulması zorunludur:

a) Halka arz aracılık işlemleri, izahname ve satışa ilişkin diğer belgelerde, ilan ve reklamlarda ve halka arz aracılık sözleşmesinde belirlenen esaslar çerçevesinde yürütülür.

b) Halka arz işlemleri sırasında piyasa bozucu eylem niteliğinde olabilecek faaliyetlerde bulunulamaz.

c) Halka arz aracılık faaliyetine ilişkin sunulan hizmetler karşılığında alınan ücretler dışında, kendilerine veya üçüncü şahıslara menfaat sağlanmasına imkan tanıyacak tasarruflarda bulunulamaz.

ç) Sermaye piyasası araçlarının halka arzı ile ilgili olarak, ilgili mevzuat ile belirlenen yükümlülüklere aykırı işlem ve faaliyetlerde bulunulamaz.

d) Sermaye piyasası aracının halka arzı ile ilgili olarak, ihraççı ve/veya halka arz edenler hakkında detaylı ve dikkatli inceleme yapma konusunda en iyi gayret gösterilir.

e) Halka arz fiyatının sermaye piyasası aracının gerçek değerini en doğru şekilde göstermesi yönünde azami özen gösterilir. Fiyat tespit raporunun hazırlanması sırasında Kurulca belirlenen değerlendirme standartlarına uyulur. Fiyat tespit raporunda, halka arz fiyatının belirlenmesinde kullanılan yöntemlerin neden seçildiği ve bu yöntemler içerisinden fiyatın belirlenmesinde esas alınan yöntem veya yöntemlerin seçilme gerekçeleri açıklanır.

f) Halka arz sürecinde kamuya açıklanmamış bilgilerin kurum dışında ve kurum içinde halka arz aracılık faaliyetini yürüten birim dışındaki diğer birimlerle paylaşılması engellenir.

g) Aracı kurumların halka arza aracılık faaliyetleri esnasında yüklenebilecekleri taahhütlerin tutarı, Kurulun sermaye yeterliliği düzenlemeleri uyarınca belirlenen sınırı aşamaz.

(2) Kurulun payların ihracına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde payların halka arzına aracılık faaliyetinde bulunacak yatırım kuruluşları tarafından halka arz fiyatına ilişkin olarak hazırlanması gereken analist raporlarının varlığı, halka arza aracılık faaliyet izni olan yatırım kuruluşlarının mevcut durumlarının Kurulca değerlendirilmesinde ayrıca dikkate alınır.

Halka arza aracılık sözleşmesi

MADDE 55 – (1) Sermaye piyasası araçlarının halka arzının, sermaye piyasası aracını ihraç eden ve/veya halka arz eden ile yetkili yatırım kuruluşu arasında akdedilecek yazılı bir halka arza aracılık sözleşmesine bağlanması şarttır. Bu sözleşmede yer verilmesi gereken asgari hususlar Kurulca belirlenir.

Aracılık konsorsiyumu

MADDE 56 – (1) Halka arza aracılık sözleşmesi yapıldıktan sonra konsorsiyum oluşturulması söz konusu olduğunda, bunun için ihraççı ve/veya halka arz edenin onayının alınması şarttır.

(2) Konsorsiyum oluşturulduğu takdirde, konsorsiyumun yönetimini yetkili yatırım kuruluşlarından biri konsorsiyum lideri olarak üstlenir. Konsorsiyumu Kurula, resmi kurumlara, üçüncü kişilere, sermaye piyasası aracını ihraç edene ve/veya halka arz edene karşı, konsorsiyum lideri temsil eder.

(3) Konsorsiyumun oluşturulması sırasında konsorsiyum sözleşmesi çerçevesinde eş liderler belirlenebilir.

Konsorsiyum sözleşmesi

MADDE 57 – (1) Konsorsiyum oluşturulması halinde, konsorsiyuma katılan yetkili yatırım kuruluşları arasında yazılı bir konsorsiyum sözleşmesi düzenlenir. Bu sözleşmede yer verilmesi gereken asgari hususlar Kurulca belirlenir.

(2) Halka arza aracılık sözleşmesi ile konsorsiyum sözleşmesinin bir arada yapılmak istenmesi halinde, her iki sözleşmede yer alacak hükümler, tek sözleşmede birleştirilebilir ve sözleşme, konsorsiyuma katılan diğer yatırım kuruluşları ile en az 2 iş günü öncesinden paylaşılmak suretiyle sermaye piyasası aracını ihraç eden ve/veya halka arz eden ile konsorsiyum lideri ve konsorsiyuma katılan diğer yatırım kuruluşları tarafından birlikte imzalanır.

Sözleşme şartlarının uygunluğu

MADDE 58 – (1) Kurul sermaye piyasası araçlarına ilişkin izahnamenin onaylanması aşamasında halka arza aracılık sözleşmelerini ve/veya konsorsiyum sözleşmelerini inceleyerek, gerektiğinde sözleşmelerde sermaye piyasası mevzuatının gerektirdiği değişiklik ve ilavelerin yapılmasını istemeye yetkilidir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Saklama Hizmeti

Saklama hizmetinin tanımı

MADDE 59 – (1) Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi kapsamında sermaye piyasası araçlarının müşteri namına saklanması ve yönetimi;

a) Yatırım hizmet ve faaliyetleri sebebiyle veya emanetçi sıfatıyla veya idare etmek için veya teminat olarak veya her ne nam altında olursa olsun müşteriye ait kayden veya fiziken tevdi veya teslim edilen sermaye piyasası aracının merkezi saklama kuruluşlarında ve/veya yatırım kuruluşunun kendi nezdinde ve/veya işleme konu sermaye piyasası aracının niteliği itibarıyla gerekli olması halinde başka bir yatırım kuruluşu nezdinde müşteri hesabına hak sahibi bazında tutulması ve izlenmesini, herhalükarda müşteri hesaplarına erişim yetkisi olmasını,

b) Müşteri hesabına veya müşterinin talimatı ile açılmış alt hesaplarına sermaye piyasası araçlarına ilişkin anapara, faiz, temettü ve benzeri gelirlerin tahsili, ödenmesi, yeni pay ve bedelsiz pay alma haklarının ve paylardan doğan oy haklarının kullanılması ve sermaye piyasası araçlarına

ilişkin teminat takibi yapılması gibi hizmetlerin sunulması ile söz konusu işlemlerin yatırım kuruluşu nezdindeki müşteri hesaplarına yansıtılmasını, ifade eder.

(2) Bireysel portföy yöneticiliği faaliyeti kapsamında yönetilen varlıkların saklanması da birinci fıkrada tanımlanan saklama hizmeti kapsamında değerlendirilir.

(3) Saklama hizmeti sınırlı ve genel saklama hizmeti olmak üzere yürütülür.

a) Sınırlı saklama hizmeti; işlem aracılığı ve portföy aracılığı ile ilgili olarak yetkili olunan ve aracılık hizmetine konu olan sermaye piyasası araçlarının, bireysel portföy yöneticiliğine ilişkin yönetilen portföylerin, aracılık yüklenimi ve en iyi gayret aracılığına ilişkin olarak ise halka arzına aracılık edilen sermaye piyasası araçlarının saklanması ile sınırlıdır.

b) Genel saklama hizmeti; yetkili olunan ve işlemi yapılan yatırım hizmet ve faaliyetlerinden bağımsız olarak sunulan saklama hizmeti sunulmasıdır.

(4) Müşterilerin sermaye piyasası faaliyetlerinden kaynaklanan nakitlerinin saklanması da sermaye piyasası araçlarının saklanmasına ilişkin esaslara tabidir.

Saklama hizmetinde bulunabilecek yatırım kuruluşları

MADDE 60 – (1) Sınırlı saklama hizmeti, Kuruldan izin almak kaydıyla Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (b), (c), (ç), (e) veya (f) bentlerinde sayılan hizmet ve faaliyetlerinden herhangi birini yapmaya yetkili yatırım kuruluşları tarafından yapılabilir.

(2) Genel saklama hizmeti, Kuruldan izin almak kaydıyla bankalar ile Kanunun 37 nci maddesinin birinci fıkrasının (b), (c), (ç), (e) veya (f) bentlerinde sayılan hizmet ve faaliyetlerinden herhangi birini yapmaya yetkili aracı kurumlar tarafından yapılabilir.

(3) Bankalar, 11 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olanlar hariç olmak üzere, emir iletimine aracılık ettikleri müşterilerine ilgili sermaye piyasası araçları için genel saklama hizmeti veremezler.

(4) Genel saklama hizmeti sunmak üzere faaliyet izni bulunan yatırım kuruluşlarının portföy saklama hizmetinde bulunabilmesi için Kurulun portföy saklama hizmetine ve bu hizmette bulunabilecek kuruluşlar ile ilgili düzenlemeleri uyarınca Kurula başvuruda bulunmaları gerekir.

Saklama hizmetine ilişkin özel şartlar

MADDE 61 – (1) Sınırlı veya genel saklama hizmetine izin verilebilmesi için Kurulun yatırım kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları ile ilgili düzenlemelerinde faaliyete geçmek için aranan genel şartlara uyulmasına ek olarak yatırım kuruluşlarının;

a) Sunulacak faaliyetin niteliğine göre Kurulun aracı kurumların sermayeleri ve sermaye yeterliliği ile ilgili düzenlemelerinde sınırlı veya genel saklama hizmeti için öngörülen asgari özsermaye yükümlülüğünü yerine getirmiş olması,

b) Genel saklama hizmeti sunacakların münhasıran olmak üzere saklama hizmetinden sorumlu birimi veya birimleri kurmuş ve yeterli sayıda ihtisas personelini istihdam etmiş olması,

c) Saklama hizmetini yerine getirebilmesi için gerekli bilgi işlem sistemlerini ve teknolojik altyapıyı kurması ve işlerliğini sağlaması, buna yönelik gerekli düzenlemeleri yapması ve bilgi işlem altyapısını kötü niyetli yazılımdan koruması ve saklamaya yetkili yatırım kuruluşu nezdinde gerçekleştirilecek suistimal ve dolandırıcılığın önlenmesi de dahil tüm tedbirleri alması,

ç) Nezdlerinde gerçekleştirilecek personel veya sistemden kaynaklanan suistimal ve dolandırıcılığın önlenmesi için gerekli tüm önlemleri alması,

d) Saklama hizmeti sunulması sırasında müşteriye ait bilgilerin müşteri çıkarlarına aykırı olarak kurum dışında ve kurum içinde farklı birimler arasında paylaşılmasını engelleyecek iş akış prosedürlerini ve organizasyon yapısını oluşturmuş olması, zorunludur.

(2) Bankaların saklama hizmeti başvurularında birinci fıkranın (a) bendi hükmü aranmaz.

Saklama sözleşmesi

MADDE 62 – (1) Saklamaya yetkili yatırım kuruluşlarının saklama hizmeti sunmadan önce müşterileri ile asgari hususları Kurulca belirlenecek yazılı bir sözleşme yapmaları zorunludur.

(2) Yurt dışında yerleşik müşterilere saklama hizmeti sunulması sırasında bu müşterilere yurt dışında saklama hizmeti sunan kuruluşla yurt içinde saklamaya yetkili yatırım kuruluşu arasında sunulacak hizmete ilişkin esasları belirleyen bir sözleşme imzalanmış olması durumunda birinci fıkradaki yükümlülük yerine getirilmiş sayılır.

(3) Başka bir yetkili kuruluş tarafından yönetilen bireysel portföylere ilişkin saklama hizmeti sunulması durumunda portföy yöneten kuruluşla saklama hizmeti sunacak yatırım kuruluşu arasında sunulacak hizmete ilişkin esasları belirleyen bir sözleşme imzalanmış ise birinci fıkradaki yükümlülük yerine getirilmiş sayılır.

Müşteri hesaplarının izlenmesine ilişkin esaslar

MADDE 63 – (1) Saklamaya yetkili yatırım kuruluşunun, saklama hizmeti kapsamında müşteri hesaplarında yer alan sermaye piyasası araçlarına ve nakde ilişkin miktar, yer ve mülkiyet durumunu içeren tam, doğru ve güncel kayıtları tutması ve söz konusu kayıtları Kurulca talep edilmesi halinde iletmesi zorunludur.

(2) Saklamaya yetkili yatırım kuruluşunun saklama hizmeti kapsamında müşteri hesaplarına ilişkin tuttuğu tüm kayıtların; müşteriye ait sermaye piyasası araçlarının ve nakdin herhangi bir anda başka bir müşterinin hesabından veya kendi varlıklarından ayırt edilebilecek nitelikte tutulması, hak sahipleri ile bu kişilerin haklarını ve saklamaya yetkili yatırım kuruluşunun her bir müşteriye olan yükümlülüklerini tam ve doğru olarak yansıtması gerekir.

(3) Yurt dışında yerleşik müşterilere saklama hizmeti sunulması sırasında saklamaya yetkili kuruluş nezdinde tutulan kayıtların, nakit hariç hak sahibi bazında izlenmesi zorunludur.

(4) Kurul, gerekli görmesi halinde yatırım kuruluşları tarafından saklama hizmetine konu olan müşteri varlıklarının mevcudiyetine ve saklama hizmetinin Kurul düzenlemelerine uygunluğuna dair bağımsız bir kuruluş tarafından denetim yapılmasını talep edebilir.

Müşteri hesaplarına ilişkin gizlilik

MADDE 64 – (1) Yatırım kuruluşlarının saklama hizmeti verdikleri müşteri hesaplarına ilişkin bilgilerin gizliliği esastır. Ancak müşteriye bilgilendirerek mevzuatta yetkili kılınanlara bilgi verilmesi gizliliğin ihlali sayılmaz.

Saklanan müşteri varlıklarına ilişkin mutabakat

MADDE 65 – (1) Saklamaya yetkili yatırım kuruluşu müşteriye ait sermaye piyasası araçlarına ilişkin müşteri bazında, nakitlere ilişkin olarak ise toplu bazda veya müşteri bazında kendi nezdindeki hesap ve kayıtlar ile merkezi saklama kuruluşları ve/veya başka bir saklamaya yetkili kuruluş nezdindeki hesap ve kayıtlar arasında günlük mutabakat sağlamak zorundadır. Yönetilen bireysel portföylerin başka bir yatırım kuruluşunda saklanması durumunda portföy yöneten kuruluş ile saklama hizmeti veren kuruluş arasında da bu hüküm uygulanır.

(2) Saklamaya yetkili yatırım kuruluşu mutabakatlaşma sırasında herhangi bir uyumsuzluk çıkması durumunda uyumsuzluğu gidermek için derhal gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.

(3) Saklamaya yetkili yatırım kuruluşu uyumsuzluktan üçüncü bir tarafın sorumlu olduğuna ilişkin makul gerekçelerin varlığı halinde, söz konusu açığı telafi etmek zorunda olmamakla birlikte üçüncü tarafla aralarındaki uyuşmazlığı çözmek amacıyla gerekli adımları atmakla mükelleftir.

(4) Mutabakatlaşma sırasında çıkan uyumsuzluğun bütün önlemlerin alınmasına rağmen 3 iş günü içinde giderilememesi durumunda saklamaya yetkili yatırım kuruluşunca müfettiş veya iç denetimden sorumlu olmak üzere istihdam edilen en üst düzey personel tarafından derhal konuya ilişkin olarak aracı kurumun yönetim kuruluna, bankanın iç denetim komitesine ve Kurula yazılı olarak bilgi verilmesi zorunludur.

(5) Uyumsuzluğun yatırım kuruluşunun mali durumu üzerinde önemli etkiye yol açacak nitelikte olması halinde uyumsuzluğun tespit edilmesini müteakip bu maddenin dördüncü fıkrasındaki 3 iş günlük süre beklenmeksizin derhal konuya ilişkin olarak yatırım kuruluşunun yönetim kuruluna ve Kurula bilgilendirme yapılması zorunludur.

(6) Bu maddeyle ilgili olarak mutabakatların kapsamı ve mutabakatsızlıkların bildirimine ilişkin esasları belirleme konusunda Kurul yetkilidir.

Müşteri hesaplarındaki nakit alacak bakiyelerinin kullanım esasları

MADDE 66 – (1) Yatırım kuruluşları, çerçeve sözleşmesinde müşterinin verdiği yetkiye bağlı olarak, gün içinde herhangi bir müşteri emrine konu olmayan ve gün sonu itibarıyla alacak bakiye veren müşteri hesaplarındaki nakitleri, yetkili oldukları faaliyetler, işletme politikaları ile müşterinin tercihleri doğrultusunda, muhasebe sistemlerinde hesap bazında izlemek kaydıyla, toplu olarak veya müşteri bazında değerlendirebilirler.

(2) Söz konusu nakitlerin toplu olarak değerlendirilmesi halinde elde edilen gelirlerin müşteri hesaplarına oransal olarak dağıtılması esastır.

(3) Yatırım kuruluşlarının, çerçeve sözleşmesinde açıkça belirtmek kaydıyla müşteri hesaplarında kalan nakit alacak bakiyelerinin kullanımında alt limit belirlemeleri mümkündür. Belirlenen bu alt limite ilişkin değişikliklerin de ispat yükü yatırım kuruluşunda olmak üzere müşterilere yazılı olarak veya en seri iletişim aracıyla bildirilmesi zorunludur. Belirlenen alt limitin altında kalan nakitlerin kullanımına ilişkin esaslara sözleşmede ayrıca yer verilir.

(4) Müşterilerin hesaplarındaki nakit alacak bakiyeleri, müşteriler tarafından talep edildiği takdirde en geç 1 iş günü içerisinde ödenmek ve anapara zarara uğratılmamak şartıyla, belirlenen limitin altında kalan müşteri nakitleri çerçeve sözleşmedeki hüküm, getiri talep etmeyen müşterilerin nakitleri ise çerçeve sözleşmeden ayrı olarak müşterilerden münferiden alınacak yazılı onay doğrultusunda, getirisi aracı kurumda kalacak şekilde değerlendirilebilir.

(5) Bankalar nezdinde tutulmakta olan müşteri nakitlerinin aracı kurum müşterileri için açılacak olan münferit bir hesapta, aracı kurumun kendi nakit varlığından ayrı olarak izlenmesi esastır. Müşteriler adına açılacak olan hesap açıkça ilgili aracı kurum müşterilerine ait olduğu belirtilecek şekilde tanımlanır ve amacı dışında kullanılamaz. Müşteri nakit varlıklarının saklandığı hesaplar kredi teminatı olarak gösterilemez, bu hesaplar üzerinde aracı kurum lehine blokaj, rehin ve benzeri takyidat tesis edilemez.

(6) Aracı kurum tarafından müşteri hesabı olarak tayin edilmiş bir banka hesabı açtırılırken, bankaya söz konusu hesaptaki paranın aracı kurumun müşterilerine ait olduğu ve herhangi bir şekilde yatırım kuruluşunun kendi hesabı ile birleştirilmemesi gerektiği hakkında yazılı bilgi verilmesi ve bankadan konuya ilişkin onay alınması zorunludur. Açılan hesabın ismi yatırım kuruluşunun banka nezdindeki diğer hesaplarından yeterince ayırt edilebilecek şekilde olmalıdır. Banka tarafından 15 iş günü içerisinde konuya ilişkin onay verilmemesi durumunda yatırım kuruluşu ilgili tutarı başka bir bankaya aktarmak zorundadır.

Yurt dışı piyasalarda yapılan işlemlerin saklanması ile ilgili özel hükümler

MADDE 67 – (1) Yurt dışı piyasalarda alım satımına aracılık edilen veya saklama hizmeti sunulan sermaye piyasası araçlarının yurt dışında faaliyet gösteren bir kuruluş nezdinde saklanması için, ilgili ülke otoritesinin saklama hizmetine ilişkin düzenlemelerinin olması ve saklama hizmeti alınan kuruluşun da bu düzenlemelere tabi olması şartı aranır. Ancak, işleme konu sermaye piyasası aracının niteliği itibarıyla ilgili ülke otoritesi tarafından yetkilendirilen bir kuruluş nezdinde saklanamaması durumunda müşterinin yazılı onayı alınarak başka bir kuruluşta saklama hizmeti alınabilir.

(2) Yurt dışı piyasalarda alım satımına aracılık edilen sermaye piyasası araçlarının yurt dışında faaliyet gösteren bir kuruluş nezdinde saklanması durumunda işlemci yatırım kuruluşu ile müşteri arasında yapılan sözleşmede sermaye piyasası aracı bazında, saklamaya yetkili kuruluşu tanıttığı bilgiler ile işlemci yatırım kuruluşu ile saklamaya yetkili kuruluşun hak ve yükümlülüklerine ayrıntılı olarak yer verilir. Yurt dışında faaliyet gösteren saklamaya yetkili kuruluşun değiştirilmek istenmesi halinde, bu durumun müşterilere en seri iletişim aracı vasıtasıyla derhal bildirilmesi ve çerçeve sözleşmenin güncellenmesi gerekmektedir.

Müşteri ile saklamacı kuruluş arasında mutabakat

MADDE 68 – (1) Saklama hizmeti sunulan müşteriler ile saklamaya yetkili yatırım kuruluşunun iç kontrolden sorumlu birimi veya personeli tarafından müşteriye ait sermaye piyasası araçları ve nakde ilişkin her takvim yılında en az 1 defa yazılı veya elektronik ortamda mutabakat sağlanması zorunludur. Söz konusu mutabakat işlemlerinin sonucu iç kontrolden sorumlu olmak

üzere istihdam edilen en üst düzey personel tarafından aracı kurumun yönetim kuruluna, bankanın iç denetim komitesine ve ihtilaf olması halinde Kurula 3 iş günü içerisinde yazılı olarak bildirilir.

(2) Profesyonel müşterilerden yazılı onay alınması durumunda birinci fıkrada yer alan mutabakatın yapılması zorunlu değildir.

(3) Bu maddeyle ilgili olarak mutabakatların kapsamı ve mutabakatsızlıkların bildirimine ilişkin esasları belirleme konusunda Kurul yetkilidir.

Müşteri varlıklarına ilişkin bildirim

MADDE 69 – (1) Saklamaya yetkili yatırım kuruluşu tarafından müşterilere ait sermaye piyasası araçlarına ve nakde ilişkin olarak müşterilere Kurulun belge ve kayıt düzenlemelerinde yer alan esaslar çerçevesinde asgari olarak ayda bir bildirim yapılması esastır. Bildirim yapılmaması hususunda profesyonel müşterilerle sözleşme imzalanması veya bu hususa çerçeve sözleşmede yer verilmesi mümkündür. Bildirim, müşterilere ait sermaye piyasası araçları ve nakde ilişkin asgari olarak tarih ve sermaye piyasası aracı bazında saklama bakiyelerini içermelidir.

(2) Müşteriye sunulan diğer yatırım hizmet ve faaliyetleri dolayısıyla yapılan bildirim birinci fıkradaki hususları içermesi halinde, müşteriye ayrıca bildirim yapılmayabilir.

(3) Bu madde uyarınca müşteriye yapılan bildirimlere müşteri tarafından itiraz edilmemesi mutabakat alındığı anlamına gelmez.

Bireysel portföylerin saklanmasına ilişkin özel hükümler

MADDE 70 – (1) Kurulun portföy yönetim şirketleri ve bu şirketlerin faaliyetleri ile ilgili düzenlemeleri saklı kalmak kaydıyla, genel saklama hizmeti vermek üzere faaliyet izni almış yatırım kuruluşlarının, portföy yönetim şirketleri veya başka yatırım kuruluşları tarafından yönetilen bireysel portföylere ilişkin saklama hizmeti vermesi durumunda;

a) Finansal varlıkların her bir yatırımcı adına açılmış ayrı bir saklama hesabında saklanması,
b) Fiziken veya kayden saklanması mümkün olmayan varlıkların mevcudiyetini ve yatırımcıya aidiyetini gösteren belgelerin ilgili hesaplara kaydedilmek üzere saklama hizmetini verecek kuruluşa teslim edilmesi,
gerekir.

(2) Birinci fıkra kapsamında aşağıdaki ilke ve esaslara uyulur:

a) Müşteriler adına hesap açılması esas olmakla beraber saklama hizmetini verecek kuruluş takas talimatlarını yerine getirirken müşterilerin nakit ve menkul kıymet transferleri için havuz hesabı kullanarak toplu takas yapabilir. Toplu takas yapılması halinde, müşterilerin sahip olduğu varlıkların müşteri hesaplarına dağıtılarak müşteri bazında izlenmesi ve hakların takibinin bireysel bazda yapılması, saklama hizmetini verecek kuruluşun, toplu hesaptan yapılacak serbest nakit veya varlık transferlerinin sadece müşteriler adına bu müşteriler ile portföy yönetimine yetkili kuruluş arasında yapılan sözleşme çerçevesinde açılmış olan hesaplara gerçekleştirilmesi gerekir.

b) Saklama hesabının vekaleten portföy yönetimine yetkili kuruluş tarafından açılması halinde, saklama hizmetini verecek kuruluşun hesabın açılmasını müteakip müşteriye hesap bilgilerinin ve değişiklik olması halinde de değişiklikleri bildirmesi gerekir.

c) Portföy yönetimine yetkili kuruluş tarafından saklama hizmetini verecek kuruluşa bilgi verilmeden müşteriler adına herhangi bir kurum nezdinde hesap açılmaz.

ç) Portföy hesabına yapılacak işlemlerde sözleşme uyarınca müşteriden önceden teyit alınması zorunluluğu olması halinde, saklama hizmetini verecek kuruluş tarafından müşterilere blokaj koyma imkanı getirilebilir.

d) Saklama hizmetini verecek kuruluşun, müşterileri Kurulun belge ve kayıt ile ilgili düzenlemelerine göre asgari ayda 1 defa bilgilendirmesi, ayrıca internet şubesi üzerinden müşterilerin hesap bilgilerine anlık erişimini sağlaması gerekir.

e) Saklama hizmetini verecek kuruluşun müşterilerin portföylerinde yer alan finansal varlıklar üzerindeki haklarını etkileyebilecek durumları ve hesaplarında gerçekleştirilen önemlilik arz eden varlık ve nakit hareketlerini müşterilere en kısa zamanda bildirmesi gerekir.

f) Müşteriler için yapılan işlemlerde nakit ve varlık hareketleri teslim karşılığı ödeme ilkesine göre yapılır. Teslim karşılığı ödeme ilkesi, işleme taraf olan kuruluşun, varlıkların kendisine ulaşması ile eş anlı olarak nakit çıkışını ya da nakdin teslim alınması ile eş anlı olarak varlık çıkışını yapmasını ifade eder. Portföy yöneticiliği faaliyeti kapsamındaki işlemler hariç olmak üzere finansal varlıkların tesliminde veya saklama hesabından çıkışında müşterilerin yazılı talimatı gerekir.

(3) Yetkili yatırım kuruluşlarının kendi yönettikleri bireysel portföyler için sundukları sınırlı saklama hizmeti sırasında bu maddede yer alan ilke ve esaslar kıyasen uygulanır.

ONUNCU BÖLÜM

Yan Hizmetlerin Sunulması

Sermaye piyasaları ile ilgili danışmanlık hizmetleri sunulması

MADDE 71 – (1) Yatırım kuruluşları, Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında aşağıdaki faaliyetlerde bulunabilirler:

a) Şirketlerin uzun ve kısa vadeli finansal hedefleri, risk tercihleri, nakit gereksinimleri ve vergi mevzuatı karşısındaki durumları dikkate alınarak yatırım planlarının oluşturulması.

b) Şirketlerin, aktif-pasif yönetimi çerçevesinde finansal durum tablosu analiz edilmesi, gelir kaynaklarının ayrıştırılması, finansman seçeneklerinin tespit edilmesi, risklerin tanımlanması ve azaltılması veya gelirlerin artırılması yoluyla mali profillerinin geliştirilmesi gibi konularda yazılı veya sözlü yorum ve tavsiyelerde bulunulması.

c) Şirketlerin, birleşme, bölünme, ele geçirme ve iş ortaklıklarının kurulması ve benzeri sermaye veya ortaklık yapılarındaki değişikliklerle ilgili yeniden yapılandırılma faaliyetleri ve tasfiye sürecinde yazılı veya sözlü yorum ve tavsiyelerde bulunulması.

ç) Sermaye piyasaları ile ilgili (a), (b) ve (c) bentlerindeki benzer mahiyetteki diğer danışmanlık hizmetlerinin sunulması.

(2) Bu madde kapsamındaki hizmeti sunacak aracı kurumların kısmi veya geniş yetkili olması gerekir.

Kredi ya da ödünç verilmesi ve döviz hizmetleri sunulması

MADDE 72 – (1) Sermaye piyasası araçlarının kredili alım, açığa satış ve ödünç alma ve verme işlemlerine ilişkin ilke ve esaslar Kurul tarafından ayrıca belirlenir.

(2) Yatırım kuruluşları, Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında, yatırım hizmet ve faaliyetleri ile sınırlı olarak döviz hizmetleri sunabilirler. Bu konuda ilgili mevzuatta ayrıca bir izin alınması gerekiyorsa, öncelikle gerekli izinlerin alınması zorunludur. Bu hizmeti sunacak aracı kurumların işlem veya portföy aracılığı faaliyeti izni almış olması gereklidir.

Genel yatırım tavsiyesi sunulması

MADDE 73 – (1) Genel yatırım tavsiyesi sunulması, Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında, belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olmamak kaydıyla, bir veya daha fazla sermaye piyasası aracı veya ihraççı hakkında, müşterilere veya dağıtım kanallarına yönelik olarak hazırlanan ve sermaye piyasası araçlarının mevcut veya gelecekteki fiyat veya değerlerine ilişkin yorum da dâhil, açıkça veya zımnen bir yatırım stratejisini öneren veya tavsiye eden yönlendirici nitelikteki her türlü araştırma veya diğer bilgi sunulması faaliyetidir.

(2) Genel yatırım tavsiyesi faaliyeti kapsamında hazırlanan ve belli bir kişiye veya mali durumları, risk ve getiri tercihleri benzer nitelikteki bir gruba yönelik olmamak kaydıyla müşterilere veya dağıtım kanallarına sunulan bilgilerin müşteri ile bire bir paylaşılması da bu faaliyet kapsamındadır.

(3) Yatırım kuruluşları ve portföy yönetim şirketleri, 15/2/2011 tarihli ve 6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun çerçevesinde faaliyet gösteren medya hizmet sağlayıcıları, 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanunu çerçevesinde süreli yayın yapanlar tarafından sunulanlar ile medya ve elektronik ortamda yer alanlar dahil her türlü genel

yatırım tavsiyesinin 78 inci ve 79 uncu maddelerde yer alan esaslara uygun olarak sunulması zorunludur.

(4) Basın yayına yetkili kuruluşlarca sunulan genel yatırım tavsiyelerinin, ayrıca 6112 sayılı Kanunda belirtilen ilke ve esaslara uygun olması gerekir.

Aracılık yüklenimi yürütülmesi ile ilgili hizmetlerin sunulması

MADDE 74 – (1) Yatırım kuruluşları, Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamında, sermaye piyasası araçlarının halka arz edilmesi planlanan ihraççı ile ilgili olarak mali ve ekonomik analiz ile pazar araştırmaları yapılması, ilgili şirketin mali tablolarının sermaye piyasası mevzuatına uygunluğunun sağlanması, ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli esas sözleşme değişikliklerinin yapılması, kamuoyuna açıklanacak bilgi ve belgelerin belirlenmesi yönünde çalışmalar yapılması gibi faaliyetlerde bulunabilirler.

(2) Bu madde kapsamındaki hizmeti sunacak aracı kurumların kısmi veya geniş yetkili olması gerekir.

Finansman sağlanmasında aracılık hizmeti sunulması

MADDE 75 – (1) Yatırım kuruluşları, Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında, şirketlerin, yurt içi ve yurt dışı piyasalardan finansman ihtiyaçlarının karşılanmasına, alternatif finansman stratejilerinin belirlenmesine, mali risklerden korunmaları konularında yazılı veya sözlü yorum ve tavsiyelerde bulunulmasına, finansman ihtiyacı olan ve finansman sağlayacak tarafların bir araya getirilmesine yönelik faaliyetlerde bulunabilirler.

(2) Bu madde kapsamındaki hizmeti sunacak aracı kurumların kısmi veya geniş yetkili olması gerekir.

Servet yönetimi ve finansal planlama yapılması

MADDE 76 – (1) Yatırım kuruluşları, Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında, kişilere, ailelere ya da ortak yatırım hedeflerine sahip kişilerden oluşan gruplara yönelik mali, hukuki, vergisel ve benzeri hususlarda danışmanlık hizmeti sunulması, bu kişilerin finansal ve finansal olmayan varlıklarından oluşan servetlerine yönelik planlama yapılması ve servetlerinin yatırım hedeflerine ve tercihlerine uygun olarak yönetilmesi faaliyetlerinde bulunabilirler.

(2) Bu madde kapsamındaki hizmetin sunulması sırasında yatırım danışmanlığı ya da portföy yöneticiliği faaliyetlerine ihtiyaç olması durumunda, bu faaliyetlerin Kuruldan izin almış yetkili kuruluşlar tarafından bu Tebliğde yer alan esaslar çerçevesinde sunulmasının sağlanması gerekir.

(3) Bu madde kapsamındaki hizmeti sunacak aracı kurumların kısmi veya geniş yetkili olması gerekir.

Diğer hizmet ve faaliyetler

MADDE 77 – (1) Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında aracı kurumlar, Kurulun uygun görüşü alınmak suretiyle diğer finansal ürün ve hizmetleri de sunabilirler. Söz konusu finansal hizmet ve ürünün sunumunun kendi özel mevzuatında özel bir izne veya yetkiye bağlanmış olması durumunda, bu fıkra kapsamında hizmet veya ürünün sunumuna başlanmadan önce aracı kurumlar tarafından gerekli izinlerin alınması zorunludur.

ONBİRİNCİ BÖLÜM

Genel Yatırım Tavsiyelerine İlişkin Esaslar

Genel yatırım tavsiyelerinde uyulması gereken esaslar

MADDE 78 – (1) Genel yatırım tavsiyelerinde bulunan kuruluşların sundukları yorum ve tavsiyeler, 48 inci maddenin ikinci fıkrasının (b), (c), (ç), (d), (e), (f), (g), (ğ) bentleri ile üçüncü ve dördüncü fıkralarında yer alan esaslara tabidir.

(2) Sunulan genel yatırım tavsiyelerinde ayrıca;

a) Tavsiyenin yenilenme sıklığına ve varsa güncellenmesine ilişkin politikaların belirlenmiş olması halinde söz konusu politikalara ilişkin özet bilgiler ile daha önce ilan edilen politikalarda ortaya çıkan önemli değişikliklere,

b) Açık ve dikkat çekici bir şekilde, tavsiyenin dağıtım için ilk hazırlandığı tarih ile tavsiyede yer alan tüm fiyatların tarih ve zamanına,

c) Tavsiyenin, aynı sermaye piyasası aracı veya ihraççı için aynı kurum tarafından geçmiş 12 aylık sürede yayımlanmış olan tavsiyeden farklı bir yatırım stratejisini içermesi durumunda, açıkça ve dikkat çekici şekilde, bu değişikliğe, değişikliğin gerekçesine ve daha önce yayımlanan tavsiyenin tarihine,

yer verilmesi zorunludur.

(3) Bu madde kapsamında kamuya açıklanan genel yatırım tavsiyelerine ilişkin bilgilerin, genel yatırım tavsiyelerine oranla önemli ölçüde uzun olması durumunda, değerlendirme ve yöntemlerde herhangi bir değişiklik olmaması kaydıyla, ilgili yatırım kuruluşu veya basın yayına yetkili kuruluşun internet sitesi gibi, kamu tarafından bilgilere kolayca ve doğrudan ulaşılabilecek bir yere açıkça ve dikkat çekici şekilde atıfta bulunulması yeterlidir.

(4) Genel yatırım tavsiyelerinin sunulması sırasında 50 nci maddedeki finansal ilişki veya çıkar çatışmalarının açıklanmasına ilişkin esaslara uyulur.

Uyarı notunun yayımlanmasına ilişkin esaslar

MADDE 79 – (1) Genel yatırım tavsiyelerinin sunumunda EK/3'te yer alan uyarı notuna aşağıdaki esaslara uygun olacak şekilde yer verilir:

a) Dağıtım kanalları yoluyla yapılan yorum ve tavsiyelerde, uyarı notuna dikkat çekici bir şekilde yorum ve tavsiyelerle aynı yazı karakterinde ve punto büyüklüğünde olmak kaydıyla, tavsiyenin yer aldığı metnin sonunda yer verilmesi.

b) Dağıtım kanalları tanımı içinde yer alan bilgisayarla oluşturulan iletişim ağları vasıtasıyla sunulan yorum ve tavsiyelerde; yorum ve tavsiyelerle aynı yazı karakterinde ve punto büyüklüğünde olmak kaydıyla, uyarı notunun yorum ve tavsiyelerin yer aldığı sayfanın görüntülenmesi öncesinde ve dikkat çekici bir şekilde görüntülenmesi.

c) Dağıtım kanalları tanımı içinde yer alan televizyon ve radyo gibi her türlü görsel ve işitsel kitle iletişim aracı vasıtasıyla sunulan yorum ve tavsiyelerde; uyarı notunun radyoda programın başında ve sonunda bir defa okunması; televizyon ekranında ise uyarı metnine, rahatlıkla okunabilmesini teminen ekranın bütününe kapsayacak şekilde olmak kaydıyla, programın başında ve sonunda 15 saniye süreyle yer verilmesi, ayrıca program süresince okumayı güçleştirmeyecek biçimde akan bir bant olarak iki defa sunulması.

(2) Genel yatırım tavsiyesinin müşteriye bire bir sunulması sırasında ise EK/4'te yer alan uyarının müşteriye yapılması zorunludur.

Finansal bilgi sunulması

MADDE 80 – (1) Bu Tebliğ kapsamında finansal bilgi, sermaye piyasası araçları, bunları ihraç eden ortaklık ve kuruluşlar ile piyasa eğilimleri hakkında yönlendirici nitelikte olmayan yazılı veya sözlü bilgidir.

(2) Finansal bilginin sunulması yatırım danışmanlığı faaliyeti ya da genel yatırım tavsiyesi sunulması kapsamında sayılmaz. Ancak sunulan bilgilerin tarafsız ve dürüst olması, belli bir kişi, grup ya da portföyün ihtiyaçlarının karşılanması amacını taşıması gerekir.

ONİKİNCİ BÖLÜM

Geçici ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan tebliğler

MADDE 81 – (1) 7/9/2000 tarihli ve 24163 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri: V, No: 46) 22/4/2002 tarihli ve 24734 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yatırım Danışmanlığı Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri: V, No: 55), 27/8/2011 tarihli ve 28038

sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kaldıraçlı Alım Satım İşlemleri ve Bu İşlemleri Gerçekleştirebilecek Kurumlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri: V, No: 125) yürürlükten kaldırılmıştır. Yürürlükten kaldırılan tebliğlere yapılan atıflar, bu Tebliğe yapılmış sayılır.

Başvuruların sonuçlandırılması

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihe kadar Kurula yapılacak başvurular mevcut düzenlemeler çerçevesinde sonuçlandırılır.

(2) Yatırım kuruluşları tarafından Kurula yapılmış ve bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla sonuçlandırılmamış olan başvurular bu Tebliğ hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Mevcut faaliyet izinlerine ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 2 – (1) Yatırım kuruluşları sunmak istedikleri yatırım hizmetleri ve faaliyetleri ile yan hizmetler için bu Tebliğ ile öngörülen asgari özsermaye dahil olmak üzere özel şartları yerine getirdiklerini tevsik edici belgeler ile bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren en geç 1 yıl içinde Kurula başvuruda bulunurlar. Bu süre içinde Kurula başvuruda bulunmayan yatırım kuruluşlarının mevcut yetki belgeleri ve faaliyet izinleri iptal edilir.

(2) Yatırım kuruluşları, kendilerine bu Tebliğ uyarınca faaliyet izni verilene kadar mevcut faaliyet esasları çerçevesinde faaliyetlerini yürütür.

Kaldıraç oranının uygulanması

GEÇİCİ MADDE 4 – (1) 27/C maddesinin birinci fıkrasında belirtilen deneme hesabının çalışma esaslarının belirlenmesi ve aracı kurumlar tarafından uygulamaya geçirilmesi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay içinde tamamlanır.

Yatırım kuruluşlarının alım satım fiyatlarının açıklanması

GEÇİCİ MADDE 5 – (1) 32 nci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükler bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde tamamlanır.

Kaldıraç oranının uygulanması

GEÇİCİ MADDE 6 – (1) Bu maddenin yayımı tarihinden önce açılmış olan pozisyonlar için 27 nci maddenin birinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen kaldıraç oranı ve asgari başlangıç teminat tutarı için 14/1/2016 tarihli ve 29593 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1’de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (III-37.1.a) hükümleri uygulanmaya devam olunur.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla aracı kurumlar nezdinde bulunan açık pozisyonlarda uygulanan kaldıraç oranı en geç 45 gün içerisinde 27 nci maddenin birinci fıkrasında belirtilen kaldıraç oranına uyumlu hale getirilir. Bu süre içinde uyum sağlayamayan pozisyonlar aracı kurum tarafından kapatılır.

Takasbank nezdindeki teminatların güncellenmesi

GEÇİCİ MADDE 7 – (1) 27/A maddesinin yedinci ve sekizinci fıkraları hükümleri çerçevesinde 2/1/2018 tarihinde raporlama işlemleri yapılır ve kaldıraçlı işlemler teminat yedekleri hesabına aktarım, eksik kalan tutarların tamamlanması ve fazla tutarların çekilmesi işlemleri takip eden gün yapılır. Operasyonel işlemlerin yetişmemesi halinde bu süre Takasbank tarafından üyelerine duyurularak 8/1/2018 tarihine ertelenebilir.

Yürürlük

MADDE 82 – (1) Bu Tebliğ 1/7/2014 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 83 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Kurul yürütür.